Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 644 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 26 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 886 (Ն. Տ.) 10 ՄԱՐՏ 1886 4 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԱԽԸՐ 1303

40 ՓԱՐԱ.

[illegible] ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան
غلطه ده نورادونکیان خاننده ارولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	200
» » Վեցամսեայ » »	100
» » Եռամսեայ » »	50
Գաւառաց » եւ տեղական Թղթատարով՝ տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական Թղթատարով՝ վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրսը ղրկուած դրամներու ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ: Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'դարձուիր:

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1886

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ, ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑ

Ազգային Ժողովը Պատրիարքարանի վարչութեան համար ամեն տարի Ելմտացոյց մը քուէարկելու գովելի սովորութիւնն ստացած է: Թէեւ Սահմանադրութեան մէջ այսպիսի տրամադրութիւն մը կայ, թէեւ Ազգ. Ժողովոյ հիմնական պաշտօնն այնպիսի Ելմտացոյցի մը քննութիւնն ու քուէարկութիւնն է արդէն, բայց միայն վերջին տարիներն է որ Վարչութիւնք սկսան Ելմտացոյց մը մատուցանել Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովոյ վաւերացման:

Բայց, գործնականի մէջ, Ազգ. Ժողովոյ քննութիւնն ու քուէարկութիւնն ո՛ և է արդիւնք չեն ունենար: Ելմտացոյցք կը ներկայացուին նոյն տարւոյ մէջ ուր կը վերաբերին, և որովհետև ուրիշ խնդիրներու պատճառաւ մինչ քանի մը նիստեր ետ կը մնան, Ազգ. Ժողովը պարզապէս ժամավաճառ կը լինի՝ քննելով ու քուէարկելով Ելմտացոյց մը, որ՝ երբ կը վաւերանայ՝ ելմտական տարին արդէն լրացած է, կամ լրանալու մօտ:

Ողջմտութիւնը կը պահանջէ որ, եթէ Ելմտացոյցի քուէարկութիւնն անուանական բան մը պիտի լինի լոկ, Ազգ. Ժողովն ազատի այնպիսի անուանական պարտականութենէ մը. իսկ եթէ Ազգային Ժողովոյ մէկ հիմնական գործն է Ելմտացոյց քուէարկել, այս գործ լոկ անուանական բան մը լինելէ դադրի այլ եւս:

Որպէս զի Վարչութիւնն ելմտական նոր տարի մը մտած ժամանակ իւր ձեռքը ունենայ վաւերացեալ Ելմտացոյց մը, բացայայտ է թէ Ելմտացոյցը պէտք է պատրաստուի, քննուի և վաւերացուի ելմտական տարիէն առաջ ուր կը վերաբերի: 1886-87 Ելմտական տարին կը սկսի Մայիս 1ին, որ ըստ Սահմանադրութեան՝ պաշտօնական տարւոյ սկիզբն է:

Արդ, եթէ Ազգ. Երեսփոխանութիւնը նախանձախնդիր է իւր սահմանադրական կարեւորագոյն իրաւանց ու պարտաւորութեանց միոյն պարտ ու պատշաճ կատարման, և եթէ Վարչութիւնն, ինչպէս անցեալ տարի, նաև այս տարի կը պատրաստուի Պատրիարքարանի Ելմտացոյց մը յօրինել և Ազգ. Ժողովոյ վաւերացման մատուցանել, անհրաժեշտ է որ այս գործողութիւնք մայիս 1էն առաջ աւարտին:

Պէտք չէ կարծել թէ Վարչութիւն և Երեսփոխանութիւն շատ ժամանակ ունին կորսնցնելու, այնպիսի հիմնական պատրաստութիւն մը ի դէպ ժամու կատարելու համար: Զատկի տօնն այս տարի ապրիլ 13ին է, և յայտնի է թէ այն թուականէ մինչեւ մայիս 1ն Ազգ. Ժողովը միայն մէկ անգամ կրնայ գումարիլ, փակման արարողութիւնք կատարելու: Մինչեւ ապրիլ 13 ունինք եօթն շաբաթներ. բայց կը թուի թէ այս առաջին շաբաթը Ժողով չկայ, ինչպէս նաև Աւագ շաբթուն մէջ: Հետևապէս, ներկայ նստաշրջանին մէջ Ազգ. Ժողովը հինգ շաբաթ միայն բաց ունի, յորում, Ժողովոյն սովորութիւնը դիտելով, առ առաւելն 3 նիստեր միայն կրնան տեղի ունենալ:

Այս երեք նիստերու մէջ պէտք է տնօրինուի, ի մէջ այլոց, Պատրիարքարանի Ելմտացոյցի խնդիրը: Վարչութեան անկ է ուրեմն փութացնել իւր աշխատութիւնները, որպէս զի գէթ զ'իւր երկրորդ շրջան կանոնաւոր Ելմտացոյցով մը սկսելու կարող լինի:

Խնդիրը Պատրիարքարանի եկամտից բարւոքման վրայ է: Անցեալ տարի Ազգ. Ժողովը Տրոց Կանոնագիր մը քուէարկեց, որուն գործադրումը չգիտենք թէ ցարդ ո՛ր աստիճան յաջողած է: Արդարեւ, իմացուեցաւ թէ քանի մը թաղեր տրոց նոր բաշխումն ըրած են. բայց թաղերու մեծագոյն մասէն լուր չկայ, և Պատրիարքարանն անցեալները թաղերուն պարտաճանաչութեան ընդհանուր կոչում մ'ընելով շատացաւ: Կ'արժէ սակայն որ պաշտօնապէս ծանուցուի թէ ո՛ր թաղեր ցարդ կատարած են իրենց պարտականութիւն և ո՛ր թաղեր չեն կատարած: Անուանական գործ մը չէ այս, զոր անպատիժ կամ անվնաս ամեն թաղ կամ ամեն ազգային կարենայ անտես ընել: Պատրիարքարանի վարչային մեքենային բանիլն իսկ կախում ունի Տրոց Կանոնագրոյն գործադրումէն: Ժամ է արդ որ ամչնանք երբ հրապարակաւ կը յայտարարուի թէ, ներքնական Անատոլին մէջ 10 կամ 20 ոսկւոյ չգտնուելուն պատճառաւ, կարելի չէ եղած եկեղեցական մը ղրկել այնպիսի վայրեր ուր կրօնափոխութեան վտանգ կայ, և ուր շատ հայեր կրօնափոխ եղած են այնուհետեւ: Եթէ ազգայինք տէր չլինին ազգին պատուոյն, չենք հասկնար թէ Վարչութիւն և Լրագրութիւն ինչպէս կրնան պաշտպանել ազգին պատիւն: Երբ ազգին ամենէն հիմնական պէտքերուն համար իսկ դրամ կը պակսի, այս ողբալի իրողութիւն, ո՛րչափ ալ ծածկել ուզուի, պիտի յայտնուի ուշ կամ կանուխ, պիտի ծանուցուի, և ազգայինք ամօթապարտ պիտի մնան իրենց խղճին, իրենց ազգին, իրենց եկեղեցւոյն, ինչպէս նաև այլադաւան հասարակութեանց առջեւ:

Վարչութիւնն ալ, գիտակցութեամբ այս դառն ճշմարտութեան, ամեն խնամ պէտք է տանի Տրոց Կանոնագրոյն գործադրման: Մեր հաստատ համոզումն է թէ Պատրիարքարանի ելեւմուտքը կարգի չի կրնար դրուիլ մինչեւ որ արդի Տնտեսական Խորհրդոյն և Ելեւմտից Հոգաբարձութեան կատարած պաշտօնին գործնական մասը չյանձնուի մասնագէտ մնայուն պաշտօնէի մը, որ զ'իւր բոլոր ժամանակ նուիրէ այս գործին: Վստահ ենք թէ Տրոց Կանոնագրոյն ազգայնոց վրայ դրած թեթեւ բեռն ազգայինք սիրայօժար կը տանին, ի սէր ազգութեան և ի սէր եկեղեցւոյ, եթէ Պատրիարքարանի վարչութիւնն ազգէն դրամ խնդրելու եղանակը գիտնայ, և ըստ այնմ վարուի: Անժխտելի է թէ Պատրիարքարանին շատ անգամ նեղ մնալն արդիւնք է վարչային թերի կամ թիւր գործունէութեան: Մեր ժողովրդեան զանցառութիւնները չենք արդարացներ. բայց զանցառութիւններ կան որոց համար ամենայն արդարութեամբ կարելի չէ ժողովուրդ [illegible]նել: Մեք քանիցս դիտողութիւններ ըրած ենք ազգային տրոց անվճար մնալուն առթիւ, և մեր Պոլսեցի ընթերցողներէ ոմանք բերանացի կամ գրաւորապէս յայտնած են մեզ թէ «իրենցմէ ազգային տուրք խնդրող չկայ»: Իրենք յօժարամիտ են ազգային տուրք վճարելու. բայց վերջապէս չի կրնար պահանջուիլ որ ցորեկ ատեն իրենց բանն ու գործը թողուն և Պատրիարքարան վազեն,— ուր առտուն կանուխ կամ իրիկունը քիչ մը ուշ ատեն մարդ չի գտնուիր,— ազգային տուրք վճարելու համար: Ակներև է զի թերի բան մը կայ ազգային տուրքն հաւաքելու դրութեան մէջ, և անհրաժեշտ է որ Պատրիարքարանի մէջ մնայուն և ձեռնհաս պաշտօնեայ մը հոգ տանի այս ամեն մանրամասնութեանց անվրէպ տնօրինման:

Վսեմ. Նուբեան էֆ.ի Վարչութիւնը շատ զօրաւոր Վարչութիւն մը կը համարուի, և Ամեն. Տ. Յարութիւն Պատրիարք Հայրը թէ՛ շատ ազդեցիկ է և թէ՛ շատ խստապահանջ՝ ազգային պարտաւորութեանց կատարման համար: Եթէ իրենց օրով ի գլուխ չհանուի ա՛յնչափ տարրական գործ մը,— Պատրիարքարանի եկամտից կարգադրութիւնն, այնպէս որ գոնէ Կ. Պոլսոյ ազգայինք գիտնան ըստ կարողութեան ամեն տարի բան մը վճարել Ազգ. Կեդր. Սնտուկին,— կրնանք այլ եւս յուսահատիլ՝ ազգային շրջանակի մէջ ո՛ և է բարւոքում տեսնելէ. զի քիչ շատ ամեն ազգային բարւոքման մէջ մաս ունենալու դատապարտեալ է Պատրիարքարանն, և բնական կամ մարդկային ո՛չ մէկ օրինօք հասկնալի երեւոյթ մ'է որ մեր Պատրիարքարան կարող լինի գործ տեսնել բոլորովին դատարկ Սնտուկով մը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ պատճառաւ պուլկարական երկրէն արտաքսեալ սերպ հպատակներուն արտօնութիւն տրուեցաւ Պուլկարիա վերադառնալու:

—ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ համաձայնեցան Թուրքօ-պուլկար կարգադրութեան վրայ: Իրենց ներկայացուցիչք ի Դեսպանախորհուրդ պիտի գումարին, յատուկ Արձանագրով մը յայտարարելու համար թէ, Տէրութիւնք առաժամապէս կը հաւանին այս կարգադրութեան՝ ինչ ինչ բարեփոխմամբք, և կ'ընդունին որ Բ. Դուռը պաշտօնապէս հրատարակէ զայն: Ի Ռումէլի հաստատեալ իրաց նոր կարգին Եւրոպիոյ կողմէ վաւերացումը կը վերապահուի մինչեւ որ վերաքննեալ Կազմական Կանոնագիրն ենթարկուի Դեսպանախորհրդոյ: Ինչպէս յայտնի է, Կազմական Կանոնագիրը պիտի վերաքննուի ձեռամբ Թուրքօ-պուլկար յանձնաժողովի:

—ՖՐԱՆՍԱՅԻ կառավարութիւնն յայտարարած էր թէ Թուրքօ-պուլկար պայմանագրոյն հաւանութիւն չպիտի տայ, մինչեւ որ Արեւ. Ռումէլիի սահմանաց վրայ դրուած մաքսերը վերնան: Ընթերցողք այսօր Ներքին Լուրերէն պիտի տեսնեն թէ Աղեքսանդր Իշխանի կառավարութիւնն արդէն զիջում ըրած է այս մասին:

—ՍԵՐՊԻՈՅ Թագաւորը Նիշ կ'երթայ՝ բանակին լուծման հսկելու.— Պուլկարիոյ հետ Սերպիոյ դիւանագիտական յարաբերութիւնք չպիտի նորոգուին եղեր մինչեւ որ «առկախ մնացած խնդիրք» կարգադրուին: Կը հասկցուի ուրեմն թէ Պելկրատի կառավարութիւնը գիտմամբ չէր դրած «բարեկամական յարաբերութեանց վերահաստատում» բացատրութիւնն հաշտութեան Դաշնագրոյն մէջ.— Սերպ բանակին ցրուումը պիտի սկսի երբ Դաշնագրոյն վաւերացման գործողութիւնը լրանայ: Զինուորական ամեն յանձնարարութիւնք որ դեռ չէին կատարուած՝ ջնջուեցան հեռագրով:

—ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴՆ ի Կ. Պոլիս պիտի գումարի սերպ և պուլկար զօրաց ցրուելէն ետքը միայն.— Դեսպանախորհրդոյ պաշտօնը պիտի լինի Ռումէլիի մասին բարեփոխել Պերլինի Դաշնագիրը. բայց Յունաստանի յաւակնութեանց վրայ չպիտի վիճաբանի:

—ՄԱՃԻՏ ՓԱՇԱ և սերպ ու պուլկար պատուիրակք կը մնան ի Պուքրէշ ցվաւերացումն Դաշնագրոյն:

—ԴԱՐԱՏԱՂԻ ԻՇԽԱՆՆ իւր եւրոպական ուղեւորութեամբ վստահութիւնն ստացեր է թէ Տէրութիւնք տրամադիր են ամրապնդել Սեւլեռեան Իշխանապետութեան կացութիւնը: Բայց, սլաւասէր Ռուսերն ի բաց առեալ, Իշխանն ո՛չ մի կողմէ քաջալեր գտեր է՝ Գարատաղի համար աւելի կարեւոր դիրք մը ձեռք բերելու ի Պալքանեան Թերակղզւոյ:

ԱՆԳԼԻԱ. Իռլանտայի խնդրոյն անցեալն ու ներկային վրայ Արեւելքի շաբաթ և երկուշաբթի աւուր թուովք հրատարակեալ երկու յօդուածք լիովին կը պատրաստեն մեր ընթերցողաց միտքերն իռլանտական խնդրոյն յետ այսօրիկ տեղի ունենալիք հրատապ երեւոյթներն ըմբռնելու: Մարտի վերջին շաբթուն մէջ, Պ. Կլատսթոն Խորհրդարանին պիտի ծանուցանէ իւր ծրագիր ի վերջնական լուծումն իռլանտական խնդրոյ: Արդէն զանազան կարծիքներ կան: Հավաս կը հեռագրէ Լոնտոնէ թէ «նախարարական տաղնապի նախաշաւիղ նշանները կ'երեւին»: Կ'ըսուի թէ Պ. Չէմպըրլէյն և Պ. Թրիվելիէն պիտի հրաժարին, չկրնալով հաւանիլ Պ. Կլատսթոնի իռլանտական նոր աշխարհավարութեան, և Հավաս կը գուշակէ թէ յայնժամ Պ. Կլատսթոն ինք պիտի [illegible], և նոր նախարարութիւն մը պիտի կազմուի, որոյ երկու գլխաւոր անդամք պիտի լինին Լորտ Սալզպըրի և Լորտ Հարթինկթըն, որ դեռ անցեալ տարի պաշտօնակից էր Պ. Կլատսթոնի: Այս կը նշանակէ՝ Պահպանողականաց և Չափաւոր Ազատականաց դաշնակցութիւն մը, իռլանտական Ինքնօրինութեան խորհրդոյն դիմադրելու համար, ինչպէս ի Մանչեսթըր անցեալ շաբթու մէջ կ'առաջարկէր Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ: Բայց եթէ Հավաս Լորտ Չըրչիլի եռանդուն երեւակայութենէն այսպիսի ծանրակշիռ հետեւութիւն մը կը հանէ և իբրեւ լուր կը ծանուցանէ, պէտք է յիշենք թէ գրեթէ նոյն օր Սըր Հէնրի Ճէյմս, Ընդհանուր Դատախազ ազատական նախորդ Նախարարութեան, բանախօսութեամբ մը առաջի իւր ընտրողաց, կը յայտարարէր թէ իռլանտական Ինքնօրինութեան սկզբունքը չընդունելուն համար, չէր անդամակցած արդի Նախարարութեան, մերժելով թէ՛ դատական Նախարարի և թէ՛ ներքին գործոց Նախարարի պաշտօններն որք իրեն առաջարկուած էին. բայց թէ բնաւ չպիտի լքանէ ազատական կուսակցութիւնն և չպիտի դաշնակցի Պահպանողականաց հետ: Ուստի, վճռապէս չի կրնար ծանուցուիլ տակաւին թէ Լորտ Հարթինկթըն և ընդ նմին Չափաւոր Ազատականք կանոնաւոր հերձուած մը յառաջ պիտի բերեն ազատական կուսակցութեան մէջ, թողլով և ի չարս Պահպանողականաց բաժնելով պահպանողական նոր նախարարութեան մը օրով: Բայց այս դրութը կը ցուցնեն ըստ բաւականին թէ ազատական ակմբոց մէջ իսկ համաձայնութիւն չկայ դեռ իռլանտական խնդրոյն տրուելիք լուծման վրայ:

ԲՈՂՈՆԻԱ. Վարշաւայէ կը հեռագրուի մարտ 8 թուով թէ տեղւոյն կայարանին մէջ բռնուած են անձինք, որք ընկերվարական գրուածներ կը պարունակէին: Կուրքօ զօրավարը, ազգաւ բոլոնացի, Կուսակալ ռուսական Բոլոնիոյ, նոր հրահանգ մը առած լինելով անշուշտ, այս օրերս աւելցուցած է զգուշութիւններն և խստութիւններն: Ի մէջ այլոց, կաթոլիկ վանքեր և եկեղեցիներ կոխեց և լեհ եկեղեցականներ առանց դատաստանի արտաքսեց:

ԿԵԴՐ. ԱՍԻԱ. Մերվէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ փետր. 13ին Ռուսք հանդիսապէս մտան ի Բէնչտեհ, զոր Քոմարոֆ զօրավարը թէեւ յանկարծ զարկած և առած էր, բայց վերջնական կարգադրութիւն խնդրոյն, երկուստեք պարպուած էր: Ի Բէնչտեհ ռուս վարչութիւն հաստատուած է: Սարըգ (գող) Թիւրքմէնաց ցեղն, որոյ հողն Աֆղանստանի բաժնին թողուած էր, գաղթեց ռուսական բաժնին վրայ:

ԵԳԻՊՏՈՍ. Անգլ. լրագիրք Ղազի Մուխթար փաշայի Տեղեկագրոյն եզրակացութիւնները կը հրատարակեն: 1. Սուտանի ապստամբութեան պատճառներուն նկատմամբ փաշան կ'ըսէ թէ ամենէն ազդեցիկ երեւելի Սուտանցիներն համոզեր էին թէ Անգլիացիք կը կամին տիրել Սուտանի և խափանել մահմէտական կրօնի դաւանութիւնը, և թէ Սուտանցիք այս համոզմամբ ոտքի ելած են: 2. Փաշան կը յանձնարարէ որ Անգլիացիք այսուհետեւ գործ չունենան Սուտանի մէջ, որոյ խաղաղացումը բոլորովին մահմէտական բանակի մը յանձնուի: 3. Փաշան կը յանձնարարէ վերադարձնել Զէյլային: Բայց այս նկատմամբ վերջնական որոշում չէ տրուած, և մանրամասնութիւնք չեն լուծուած դեռ: 4. Փաշան կը յանձնարարէ որ Եգիպտոսի պատերազմական նախարարութիւնն իբրեւ պատերազմական նախարարութիւն մը դառնայ և ո՛չ թէ անուանական պաշտօն մը որպէս այժմ: Այս պաշտօնատան և բանակին վերակազմութեան համար զանազան առաջարկներ կ'ընէ: 5. Փաշան կը ցուցնէ թէ եգիպտական վերակազմեալ բանակը 410,000 եգիպտական ոսկւոյ ծախք մը կը պահանջէ, որոյ դէմ այժմ 130,000 ոսկի միայն կայ: Բայց կ'առաջարկէ դադրեցնել անգլ. բանակին ծախուց համար վճարեալ տարեկան 200,000 ոսկին, որով 330,000 ոսկի կը հայթայթուի եգիպտական բանակին համար, և մնացեալ 80,000 ոսկին կրնայ գտնուիլ խնայութիւններ ընելով եգիպտական կառավարութեան այլ ճիւղերուն մէջ: Մուխթար փաշա կը խնդրէ Բ. Դռնէն ստիպել անգլ. կառավարութիւնն որպէս զի պէտք եղած հրահանգները ղրկէ առ Սըր Հէնրի Տ. Ուոլֆ, Եգիպտոսի բարենորոգմանց վերաբերեալ բանակցութիւնները շարունակելու համար:

Անգլիացի կարգ մը սպայք որք կը ծառայէին եգիպտական բանակին մէջ, վերջերս հրաժարած գոլով, Խտիվին կառավարութիւնն որոշեց անոնց տեղ սպայներ չանուանել մինչեւ որ աւարտին բանակին վերակազմութեան բանակցութիւնք. յայտնի չէ թէ անգլիացի՛ թէ եգիպտացի սպայներ կարգել պիտի որոշուի:

ՈՉՆՉԱԿԱՆՔ. Ծանուցեալ է արդէն թէ Բարիզի կառավարութիւնը, Պ. Ժիւլ Կրէվիի եօթնամեայ պաշտօնին նորոգմանն առթիւ, կարգ մը քաղաքական յանցաւորներ արձակեց բանտէն, ընդ որս ռուս Ոչնչական Քրոբոդքին Իշխանն: Այս մարդ Լոնտոն կ'երթայ, ուր բնակակից պիտի լինի ուրիշ երեւելի Ոչնչականի մը, զոր Արեւելքի ընթերցողք քաջ կը ճանաչեն՝ Թայմզի մէջ հրատարակած յօդուածներէն.— Ստեփնիաք պիտի ընդունի զնա: Այս առթիւ Քրոբոդքին Իշխանին բացառիկ պատիւ մ'ընելու համար պատրաստութիւններ կը կատարեն եղեր Լոնտոնի Ընկերվարականք:

—)(49)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Զ.

ՔԱԹԱՐՈՅԻ ԲԵՐԱՆՆԵՐԸ

Խնդրոյն մէջ թերի ու դէմ փաստերը կշռելէ յետոյ, Տօքթօրը՝ Սիլաս Թորոնթալի դէմ ուղղակի գործելու վիճակի մէջ չլինելով, որոշեց ամենէն առաջ այն գործը տեսնել, որ յապաղում չէր վերցներ: Պէտք էր նախ կորզել հանել զՊետրոս Պաթորի այն քաղաքէն, ուր իւր անձն սպառնալի վտանգի մէջ էր: Այո՛, կրնար այնչափ հեռի տեղ մը վարել զայն, ուր ոչ ոք կարենար հետքը գտնել: Եւ երբոր իւր ձեռաց մէջ ունենար զայն, կրնար անոր յայտնել իւր ամեն գիտցածը թէ՛ Սիլաս Թորոնթալի և թէ՛ նորա համախոհ Սարքանիի վրայ: Յայնժամ կրնար ընկերացնել զայն իւր վրէժխնդրութեան գործին: Ուստի օր մ'իսկ չունէր կորսնցնելիք:

Այս նպատակաւ, Տօքթօրն՝ հեռագիր քաշելով՝ Քաթարոյի Բերանները (Բակուզայի հարաւակողմը) բերել տուաւ իւր ամենէն արագընթաց շոգենաւերէն մին, որք արդի ծովագնացիկներուն տիպար եղած են, և որք պողպատէ երկար իլերու կը նմանին, քառասուն մէկ մեթր երկայնութեամբ, եօթանասուն տակառաչափ մեծութեամբ, առանց կայմի և ծխնելոյզի, ձկան պէս ջուրին մէջ սահող, այնպէս որ ամենամեծ դիւրութեամբ յիսուն հազար մէթր ճանբայ կ'առնուին մէկ ժամու մէջ: Այս գերագոյն արագութեան շնորհիւ, Տօքթօրը՝ շատ առիթներու մէջ՝ արտասովոր ուղեւորութիւններ ըրած էր: Ասոր ծագում առած էր ամենուրեքութեան ձիրքը, զոր հասարակաց նախապաշարումը կ'ընծայէր Տօքթօրին, երբոր ամենակարճ միջոցի մէջ Արշիպեղագոսի ծայրերէն Աֆրիկէի հիւսիսային ծովափունքը կը հանէր:

Սակայն, Տօքթօրին շոգենաւերուն արագութեան մէկ մեծ պատճառն ալ, փոխանակ շոգիի, ելեքտրութիւն գործածելն էր, զօրեղ մթերիչներու միջոցաւ, զորս ինք հնարած էր, և որոց մէջ կրնար շտեմարանել այդ ծորան, գրեթէ անսահման ճնշման մը տակ: Այս պատճառաւ այդ արագընթաց նաւերն Էլէքթրէք կը կոչուէին պարզ կարգաթուով մը: Այսպէս էր թիւ 2 Էլէքթրէքն, որ Քաթարոյի Բերանները կոչուած էր:

Այս հրամանները տալէ յետոյ, Տօքթօրը գործելու ժամուն սպասեց: Միանգամայն իմացուց Բէօքաթի և Մաթիֆուի թէ քիչ օրէն իրենց ծառայութեանց պէտք պիտի ունենար: Թէ որչափ ուրախացան երկու բարեկամք՝ երբ իմացան որ իրենց անձնուիրութիւնը փորձով պիտի ցուցնէին վերջապէս, աւելորդ է ըսել:

Ամիս մը, միակ ամիս մը քիչ մ'առաւել ձգեց այն ուրախութեան վրայ որով լսեցին զայս առաջարկ:

Բէօքաթ Բակուզա պիտի մնար Սթրատոնէի ապարանին և Մարինելլա փողոցի տան վրայ հսկելու համար, իսկ Մաթիֆու Քաթարօ պիտի երթար Տօքթօրին հետ: Ըսել էր թէ այնչափ տարիներէ ի վեր իրարու թշուառութեան ընկերք ի միասին ապրելէ յետոյ՝ այս առաջին անգամ պիտի բաժնուէին իրարմէ: Մաթիֆու սրտատանջիլ սկսաւ մտածելով թէ ոչ եւս իւր քով պիտի ունենար զիւր սիրելի փոքրիկ ընկեր:

—Համբերութիւն, Մաթիֆո՛ւ, համբերութիւն, ըսաւ նմա Բէօքաթ: Մեր բաժանումն երկար չտեւեր: Թատերգութիւն մը խաղալու չափ ժամանակ: Վստահ, եթէ չեմ սխալիր, նշանաւոր թատերախաղ մը կը պատրաստուի, նշանաւոր տնօրէնի մը ձեռամբ, որ մեզ երկուքիս ալ նշանաւոր դերեր սպասած է . . .: Հաւատա՛ ինձ, դժգոհ չպիտի լինիս քու դերէդ:

—Կը կարծե՞ս:

—Աներկբայ եմ: Օ՛, մի՛ վախնար, սիրահարի դեր չէ խաղալիքդ. քու բնութեանդ չյարմարիր, թէ և սատանայի չափ զգայուն ես: Դաւաճանի դեր ալ չէ, ո՛չ, քու խոշոր դէմքիդ չյարմարիր: Այլ՝ այն բարի հրեշտակը պիտի լինիս, որ խաղին վերջն երեւան կ'ելնէ մոլութիւնը պատժելու և առաքինութիւնը վարձատրելու համար . . .: Այո՛, Մաթիֆու, կը կարծեմ որ այսպիսի դեր մ'ունիս խաղալիք: Դաւաճանին չյուսացած վայրկենին՝ դու երեւան պիտի ելնես լայն ձեռներդ բացած, և զանոնք փակելով պէս խաղը պիտի լմննայ . . .: Կը տեսնես որ դերդ երկայն չէ, բայց համակրելի է, և ո՛րչափ ծափահարութիւն, մանաւանդ ո՛րչափ դրամ պիտի շահիս:

—Այո՛, կը հաւատամ ըսածիդ, պատասխանեց ոյժաւորը, բայց իրարմէ բաժնուիլ պէտք պիտի լինի:

—Քանի մ'աւուր համար: Խօսք տուր միայն որ իմ բացակայութեանս միջոցին չը ծիւրիս: Քու վեց ճաշերդ կանոնաւորապէս ըրէ և գիրցի՛ր . . .: Իսկ այժմ, դրկէ զիս թեւերուդ մէջ, կամ այնպէս ձեւացու, ինչպէս որ կ'ընես խաղի մէջ, որպէս զի չխեղդես զիս . . .: Համբուրէ զիս անգամ մ'ալ և մի՛ մոռնար քու փոքրիկ Բէօքաթդ, որ չպիտի մոռնայ երբեք իւր վիթխարի Մաթիֆուն:»

Այսպէս եղաւ երկու բարեկամաց սրտառուչ հրաժեշտն երբոր իրարմէ բաժնուեցան: Արդարեւ Մաթիֆուի սիրտը ճմլեցաւ իւր լայն կուրծքին մէջ երբոր մինակ մնաց Սավարէնայի մէջ: Նոյն օրը, Տօքթօրին հրամանաւ, Բէօքաթ ալ Բակուզայի մէջ զետեղեցաւ՝ յատուկ պաշտօն ունենալով չկորսնցնել աչքէն զՊետրոս Պաթորի և հսկել Թորոնթալի ապարանին վրայ, և ամեն բան իմանալ:

Այն երկար ժամերուն մէջ, զորս Բէօքաթ պիտի անցունէր Սթրատոնէի թաղին մէջ, անշուշտ պիտի հանդիպէր այն օտարուհւոյն, որ մի և նոյն պաշտօնն ունէր, եթէ Սարքանի, իւր հեռագիրը զարնելէ յետոյ, Բակուզայէն մեկնած չլինէր, ժամադրեալ տեղ մ'երթալու համար, ուր Սարքանի պիտի գար գտնել զայն: Ուստի Բէօքաթ բնաւ արդելք կամ դժուարութիւն մը չկրեց իւր գործողութեանց մէջ, և իւր սովորական ուշիմութեամբ կատարեց յանձն առած վստահութեան պաշտօնն:

Անշուշտ Պետրոս Պաթորի չէր կրնար երբեք մտքէն անցունել թէ այնչափ մօտէն հսկողութիւն կար իւր վրայ, ոչ ալ կրնար գուշակել թէ լրտեսուհւոյն աչերուն Բէօքաթի աչերն յաջորդած էին: Տօքթօրին հետ տեսակցելէն յետոյ, նմա ըրած խոստովանութենէն յետոյ, ինքզինք աւելի աներկիւղ զգացած էր: Ինչո՞ւ համար այժմ մօրմէն ծածկէր Տօքթօրին հետ ըրած խօսակցութիւնը: Միթէ չէ՞ր կրնար մայրն իւր աչերուն և մինչեւ սրտին մէջ կարդալ: Չէ՞ր կրնար հասկնալ թէ փոփոխութիւն մ'եղած էր իւր վրայ, թէ յոյս և բերկրութիւն յաջորդած էր իւր տխրութեան:

Ուստի Պետրոս Պաթորի ամեն բան խոստովանեցաւ իւր մօր: Յայտնեց իւր սիրած աղջկան ո՛վ լինիլը, Բակուզայէն մեկնիլ չուզելուն պատճառն, իւր ապագայ վիճակին վրայ հոգ չունենալը: Միթէ Տօքթօր Անթէքիրթ չէ՞ր յուսադրած զայն:

—Ա՛յդ էր այդչափ վշտակրութեանդ պատճառն, որդեա՛կ իմ, պատասխանեց Տիկին Պաթորի: Աստուած օգնէ քեզ, և պարգեւէ այն երջանկութիւնն, յորմէ զուրկ մնացած ենք մինչեւ ցարդ:

Տիկին Պաթորի յոյժ քաշուած կ'ապրէր իւր ծերունի ծառային հետ: Իւր կրօնական պարտականութիւնները կը կատարէր այն գործնական խստամբեր բարեպաշտութեամբ, որ կաթոլիկ հունգարացւոց յատկանիշն է: Թորոնթալի ընտանեաց վրայ բնաւ ծանօթութիւն չունէր: Իւր աչքն երբեք ամբարձած չէր անոր ապարանին վրայ, որուն առջեւէն կ'անցնէր Փրկչի եկեղեցին գնացած ժամանակ, որ Ֆրանչիսկեան վանքին յարակից էր Սթրատոնէի պողոտային բերնին մօտ: Հետեւաբար բնաւ չէր ճանչեր Թրիեստի հին սեղանաւորին աղջիկն:

Հարկ եղաւ որ Պետրոս նկարագրէր զայն իւր մօր, բարոյապէս և ֆիզիքապէս, յայտնէր նմա թէ ո՛ւր տեսած էր զայն առաջին անգամ, և թէ ինչո՛ւ չէր կրնար երկբայիլ իւր սիրոյն փոխադարձութեան վրայ: Եւ այս ամեն մանրամասնութիւնները տրուաւ ա՛յնպիսի եռանդով մը, զոր Տիկին Պաթորի բնաւ չզարմացաւ իւր որդւոյն գորովալից և խանդակաթ սրտին մէջ գտնելուն վրայ:

Բայց երբոր Պետրոս հասկցուց նմա Թորոնթալի գերդաստանին նիւթական վիճակն, երբոր իմացաւ Տիկին Պաթորի թէ այն աղջիկը Բակուզայի ամենէն հարուստ ժառանգներէն մին պիտի լինէր, չկրցաւ իւր կասկածը ծածկել: Սեղանաւորը պիտի հաճէ՞ր որ իւր միակ դուստրն աղքատ և գուցէ իսկ անապագայ երիտասարդի մը կին լինէր:

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թանգրգաթը Շէրիֆէի բարձրագոյն դատարանին վճռագիրը չարթուս մէջ կը յանձնուի Երուսաղէմի Վանքին փաստաբաններուն, որոց գլխաւորն է հանրածանօթ Շէհրի էֆէնտի : Վճռագիրը չէղեալ կը նկատէ Անատոլուի Գաւառաքերի դատարանին վճռագիրն, որ այս մեծ դատին մէջ Սուրիացի փաստաբանին իրաւունք կուտար : Բայց, ինչպէս արդէն նշանակած էինք, Թանգրգաթը Շէրիֆէին վճռագիրը խնդիրը չի փակեր միանգամ ընդ միշտ : Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ, եթէ խնդիրն ասդ թողուէր, ժամանակ մը եւսը Կարկուր էֆէնտի կրնար նոր դատ մը բանալ, և իւր ծանուցեալ ճարպիկութեամբ նոր և նպաստաւոր վճիռ մը կորզելու չափ յառաջ երթալ: Հետեւապէս, կը լսենք թէ, Երուսաղէմի վանքին փաստաբանք, Թանգրգաթը Շէրիֆէի վճռագիրը տեսնելէ յետոյ, նոր դատարանի մը առջեւ պիտի հանեն խնդիրն, անոր հիմն իսկ միանգամ ընդ միշտ վճռել տալու եւ Վանքին իրաւունքներն ապագային մէջ անվիճելի կացուցանելու համար: Տակաւին չի գիտցուիր թէ այս նոր դատաստան Շէրիի դատարաններէն մի՞ն թէ քաղաքային դատարանի մը առջեւ տեղի պիտի ունենայ. և կը կարծուի թէ այս պարագային որոշումը կախում ունի Թանգրգաթի դատարանին արձակելիք վճռոյն խմբագրութեան կերպէն :

Առ այժմ, գոհացուցիչ է հաստատել թէ Կարկուր էֆէնտիի քաղուածական ճիգերն ու հնարքներն ստոյգ պարտութեան մը միայն առաջնորդած են զինք, և թէ իւր կործանեալ իրաւանց անտեղութիւնք վաւերական փաստիւք ապացուցուած է: Ուստի, տարակոյս չի մնար թէ, այն երրորդ դատարան ուր պիտի դիմեն Վանքին ներկայացուցիչք՝ ցարդ կատարուած քննութեանց այս արդիւնքն հաստատելով Վանքին կալուածական իրաւունքներն ապագային մէջ ո՛ և է բախտախնդրական հարուածներէ զերծ պահելու վաւերական միջոց մը պիտի ընծայէ :

Ծանուցած էինք թէ Խառն Ժողովն որոշած էր գրաւոր բացատրութիւն պահանջել այն չորս երեսփոխաններէն որք Նոր Տարւոյ առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մ'ուղղելով Իզմիրի Ս. Առաջնորդին, [illegible] տիտղոսը տուած էին նմա : Արդ, Խառն Ժողովը նկատելով որ յիշեալ երեսփոխանք պահանջուած գրաւոր բացատրութիւնը չեն տուած, իւր վերջին նստին մէջ որոշեր է խնդիրն Ազգային Ժողովոյն բերել :

ԳԵՐ. ԳՐԻԳՈՐ Վ. ԷՆՖԻՃԵԱՆ

Ցաւ ի սիրտ կ'իմանանք թէ Գեր. Գրիգոր վարդապետ Էնֆիճեան որ ժամանակէ մ'ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր, այս գիշեր վախճաներ է:

Ն. Գերապատուութիւն հանրածանօթ եղած էր իբրև պետ Հակահասունեան կուսակցութեան : Բայց իւր հօտին անմիջական շրջանակէն դուրս ալ մեծ համբաւ կը վայելէր իբրեւ յոյժ պերճախօս քարոզիչ մը և ատենաբան մը : Հմուտ էր, եկեղեցական գիտութիւններէ զատ, եւրոպական հին և նոր քանի մը լեզուաց: Ճարտար հրապարակագիր էր և քաջ օրէնսգէտ : Վերջին ժամանակներս խօսք կար թէ Հակահասունեանց նախկին Պատրիարք Քիւրէլեան Գերապայծառին ընթացից հետեւող եղած է, հնազանդելով Ս. Պատին. բայց որչափ գիտենք, մինչեւ իւր վերջին վայրկեանն այս զրոյց չէր ստուգուած :

Կը կարծուի թէ Գեր. Էնֆիճեանի մահը Հակահասունեան կուսակցութեան իբր ուրոյն հասարակութիւն գոյութեան ու շարունակութեան վրայ աննպաստ ազդեցութիւն մը չպիտի ունենայ :

Կը լսենք թէ Հակահասունեան երեւելիք կը խորհրդակցին այսօր, յուղարկաւորութեան ու թաղման պարագայից պատրաստութեան վրայ :

Շիրայի օսմանեան ընդհ. հիւպատոս հանգուցեալ Մաքսուտ Միքայէլ էֆէնտիի մարմինն այս առաւօտ մայրաքաղաքս բերուելով ուղղակի Օրթագիւղ փոխադրուեցաւ:

Ցուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ ուրբաթ օր:

Շապին Գարա-Հիսարի Բաղ. ժողովն ընտրուած լինելով, ըստ խնդրանաց տեղւոյն Գաւառական Ժողովոյ, Կեդր. Վարչութիւնը վաւերացուց զայդ ընտրութիւն և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն վաւերացման կոնդակն ուղարկեց ի Շապին Գարա-Հիսար :

Քաղաքական Ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Պատրիարքարան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆ

Սերպօ-պուլկարական հաշտութեան դաշնագիրը՝ զոր մայրաքաղաքս բերած է Րէշիտ պէյ, երէկ Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցաւ որ պիտի վաւերացնէ զայն մինչեւ երկու օր :

Հակառակ հաշտութեան կնքման, Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնք խզուած կը մնան տակաւին:

Կը կարծուի թէ այդ յարաբերութիւնք առկախ մնացած ինչ ինչ խնդրոց կարգադրութենէն յետոյ միայն պիտի վերահաստատուին :

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Իլդըզի երկրորդ աստիճան և Իմթիազի արծաթ շքադրամն տրուեցաւ Մաճիտ փաշայի քարտուղար Րէշիտ պէյի :

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ Ցանձնաժողով մը գումարեցաւ երէկ ի Բ. Դուռն :

Այս Ցանձնաժողովն՝ որոյ անդամք են կայս. անձնական Գանձուն Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա, Ելմտական նախարար Վսեմ. Զիհնի էֆէնտի և Մաքսատան վերատեսուչ Խալիլ էֆէնտի, պաշտօն ունի քննել կայս. կառավարութեան և Օսմ. Պանքային միջեւ նախապէս գոյացեալ համաձայնութիւնն, որ, ինչպէս կը յիշուի, կայս. պալատէն Բ. Դուռը վերադարձուած էր ինչ ինչ կէտերու [illegible] համար :

ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴ

Դեսպանախորհրդոյ գումարման օրը վերջնապէս որոշուած չէ տակաւին : Ըստ [illegible], Դեսպանախորհրդոյ նիստը յառաջիկայ երկուշաբթի միայն պիտի կրնայ տեղի ունենալ :

Թէև երեկի Թայմզ ծանուցած էր թէ մեծ Տէրութեանց բոլորին պատասխանն ալ հասած է, սակայն Բերայի լրագիրք կանխահաս կը գտնեն զայս լուր, ըստ որում Ռուսիա իւր հաւանութիւնն յայտնած չէր դեռ մինչեւ երէկ իրիկուն :

Այսուհանդերձ, կը կարծուի թէ Ռուսիոյ պատասխանը չյապաղիր, ըստ որում Արեւ. Րումէլիի մաքսային խնդիրն եւս նպաստաւոր լուծում մը ըստացաւ :

Դեսպանախորհուրդը մէկ նիստ միայն պիտի ընէ, յորում առժամապէս պիտի վաւերացնէ Թուրքօ-պուլկարական Պայմանագիրն :

Այս Պայմանագիր այն ատեն միայն պիտի հաստատուի վերջնապէս, երբ Թուրքօ-պուլկար յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ Արեւ. Րումէլիի Կազմական Կանոնադրոյն մէջ ներմուծելի բարեփոխութիւնք քննուին և ընդունուին մեծ Տէրութեանց կողմէ :

ԱՐԵՒ. ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՇՂԹԱՅԻՆ ԲԱՐՁՈՒՄԸ

Թուրքիոյ և Արեւ. Րումէլիի սահմանագլխոյն վրայ հաստատեալ մաքսային շղթայն բարձուած է, գլխաւորաբար Ֆրանսայի առարկութեանց վրայ որք յիշուած են Օպսէրվէրի երէկի թուոյն մէջ :

Մօնիթէօր Օրիանթալ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ այս տնօրինութեան վրայ որ մեծ կարեւորութիւն ունի երկրին վաճառականութեան համար :

Կ. Պոլսէն, մարտ 6 թուով Հավասի հեռագիր մը, որ հրատարակեալ էր Պուքրէշի լրագրաց շաբաթ աւուր թերթերուն մէջ, կը ծանուցանէր թէ Արեւ. Րումէլիի և Թուրքիոյ միջեւ մաքսային շղթայն վերցուած է.

Այս լուր կանխահաս էր:

Այդ թուականին, կայս. կառավարութիւնը, Ֆրանսայի կողմէ եղած դիտողութեանց վրայ, Աղեքսանդր Իշխանին դիմելով խնդրած էր որ ջնջուի յիշեալ մաքսային շղթան որ արդէն հակառակ է Պէրլինի Դաշնագրոյն և Արեւ. Րումէլիի Կազմական կանոնագրին տրամադրութեանց :

Այս առթիւ, Իշխանին ուղղեալ եպարքոսական պաշտօնագիրը Ն. Բարձրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր սա պարագային վրայ, թէ Ֆրանսա իւր հաւանութիւնը չպիտի տայ Թուրքօ-պուլկարական Պայմանագրոյն և չպիտի մասնակցի Դեսպանախորհրդոյն, ցորչափ րումէլիական իշխանութիւնք չդադրեցնեն մաքսատուրք առնուլ Եւրոպայէն Թուրքիոյ ճամբով Արեւ. Րումէլի ներմուծեալ ապրանքներէն:

Երկուշաբթի, միջօրէին, Բ. Դուռն հեռագիր մ'ստացաւ որով Աղեքսանդր Իշխանը կը յայտնէր թէ, համակերպելով կայս. կառավարութեան ստիպմանց, հրամայած է որ ջնջուի մաքսային շղթան և թէ ինք յանձն կ'առնու հսկել որպէս զի այսուհետեւ ո՛ր եւ է յաւելեալ մաքսատուրք չառնուի յԱրեւ. Րումէլի ներմուծեալ եւրոպական ապրանքներէն: Ցայտնի է թէ այս որոշում կը պատկանի այն ապրանաց որք իրենց 8 առ % օրինական մաքսատուրքը վճարած են արդէն ի Թուրքիա:

Այս կերպով խնդիրը կարգադրուեցաւ և Արտաքին գործոց նախարարութիւնն անմիջապէս Իշխանին պատասխանն հաղորդեց մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան :

* * *

Հանրօգուտ շինութեանց նախարարն, ըստ հրամանի Մեծ-Եպարքոսին, երկուշաբթի իրիկուն յատուկ պաշտօնագրով ծանոյց սոյն տնօրինութիւնն Արեւ. Րումէլիի իշխանութեանց, թէ Հարմանլըի առջեւ հաստատեալ մաքսային շղթայն պէտք է վերցուի և թէ այն եւրոպական վաճառքներ որք Թուրքիոյ մէջ վճարած են արդէն օրինական մաքսատուրքն, առանց մաքսի պիտի զրկուին յԱրեւ. Րումէլի:

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Հավաս իւր մասնաւոր տեղեկութեանց յենլով կը ծանուցանէ թէ հելլենական կառավարութիւնն յայտներ է Աթէնքի օսմանեան դեսպան Ֆէրիտուն պէյի՝ թէ Յունաստան պիտի ցրուէ իւր զօրքերը և թէ խաղաղութիւնն անվթար պիտի մնայ:

Յունաստանի Ակէօ լրագրոյն տեղեկութեանց նայելով, եւրոպական միացեալ նաւատորմը պիտի [illegible] ի մօտոյ: Ռուսական մարտանաւուց մեկնումէն յետոյ, որք արդէն Շիրա հասած են, իտալական, աւստրիական և գերմանական նաւերն եւս պիտի մեկնին Կրետէի ջուրերէն : Միայն, անգլիական նաւատորմը տակաւին ժամանակ մը պիտի մնայ Սուտայի ծովախորշին մէջ:

Աւստրիական Զէյլէ մարտանաւն՝ որ Պիրէօն գնացած է, ո՛չ թէ միացեալ նաւատորմին յառաջապահը պիտի լինի, այլ պարզապէս պիտի յաջորդէ երբեմն Պիրէօնի առջեւ սպասող պահակ շոգենաւուն որ ուրիշ կողմ զրկուած է:

Դարձեալ, ըստ տեղեկութեան Աթէնքի լրագրաց, անգլիական Ս. Մոլ շոգենաւն որ այս օրերս Պիրէօն հասեր է աւստրիական Քէյէօ մարտանաւուն հետ, մասնաւոր շոգենաւ մ'է և բրիտանական նաւատորմին հետ մասնակցութիւն չունի :

Անցեալ ուրբաթ օր Աթէնքի մէջ գումարեալ նախարարաց խորհուրդն որոշեր է ի զէն կոչել 1858 ի և 1859 ի պահեստի զօրքերն: Այս որոշումը ծանուցանող արքայական հրովարտակը պիտի ելնէր երէկ: ի զէն կոչուող պահեստի զօրքերը պարտաւոր պիտի լինին իրենց որոշեալ գունդերուն միանալ 8 օրուան մէջ :

Ընթերցողք կը յիշեն թէ վերջին օրերս օտար երկիրներու մէջ շատ մը անհեթեթ զրոյցներ շրջեցան, իբր թէ կայս. կառավարութեան ' Անգլիոյ միջեւ պայմանագիր մը կնքուած է Կրետէ կղզւոյն նկատմամբ:

Պէրլինէն, մարտ 3 ամսաթուով Հավասի հեռագիր մը, զոր հրատարակած են եւրոպական լրագիրք, կը ծանուցանէ թէ Պիզմարք իշխանն այս մասին տեղեկութիւն հարցուցեր է Պէրլինի օսմանեան դեսպան Թէվֆիգ պէյին :

Դեսպանն հերքեր է, բացարձակապէս յայտարարելով թէ յիշեալ զրոյցք բոլորովին անհիմն են:

(Մօնիթէօր Օրիանթալ)

ԿԱՏԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Փետր. 24 թուով Փիլիպէէն Տէպէյի ուղղեալ նամակէ մը կը քաղենք հետեւեալ մասը :

Կատեան էֆէնտի և Բիզա պէյ երէկ իրիկուն Պոլսէն աստ հասան : Անշուշտ իմացած էք այս անձանց առաջնոյն անունը : Սուրիացի մ'է նա, յիսունէն յիսուն և հինգ տարեկան, որ շատ լաւ կը խօսի ֆրանսերէն լեզուն : Մեծ յաջողութիւններ ունեցած է Աղեքսանդր Իշխանին կառավարութեան հետ սկսուած բանակցութեանց մէջ ի Սոֆիա, բանակցութիւնք որք աւարտեցան Թուրքօ-պուլկար Պայմանագրով զոր իւր ամբողջութեամբ կը մերժէ ընդունիլ Բեգրապուրկի Դահլիճը :

Պատիւ ունեցայ Կատեան էֆէնտին ընդունելու : Կատեան էֆէնտի իջած է Տր. Զամաքոֆի տունը, նախկին տնօրէն այն առժամեայ Ցանձնաժողովին որ ընթացիկ գործերը կը վարէր ասդ սկսեալ 18ի յեղափոխութեան առաջին ժամանակամիջոցին : Այլ, ընդունելութեան համար, Կատեան էֆէնտի հանգստաւ խուց մը վարձած է յՕթէլ տը Պիւլկարի : Սեղանին ներքեւ, որուն վրայ կը գրէր օսմանեան պատուիրակներ իրեն ներկայացայ, կը գտնուէր աւանդական փոքրիկ տոպրակն ուր օսմանեան պաշտօնատարք կը դնեն իրենց թուղթերն :

Կատեան էֆէնտի լիակատար քաղաքավարութեամբ կը միացնէ լռելու տաղանդն : Ինքնինքը վտանգի ենթարկելու չեմ գիտեր ինչ երկիւղ կը զգուշացնէր զայն ո՛չ թէ իրեն ուղղելիք հարցումներէն, այլ այն ընթացքէն զոր կ'ուզէի տալ մեր խօսակցութեան : Լուրերը յա՞ւ են. պատերազմի երկիւղ կա՞յ : Անհնար էր բացորոշ պատասխան մը ստանալ : Կատեան էֆէնտի չառաջացաւ ընդհանուր դիտողութիններ ընելով : Պոլսէն մեկնած էր տեղեկանալու համար թէ ինչ կ'անցնէր կը դառնար յԱրեւ. Րումէլի, և թէ ինչպէս էր հոս վիճակն զոր հեռագիրք կը նկարագրէին «տագնապալի» բառով : Բ. Դրան մէջ մեծ վստահութիւն կար ի Պուքրէշ սկսեալ բանակցութեանց նկատմամբ. այլ ինք բոլորովին աներկբայ չէր այդ մասին, և միշտ կը վախնար թէ նոր կնճիռներ չծագէին, և անհամբեր կ'սպասէր հաշտութեան կնքման :

Իտալական նորընտիր դեսպան Պարոն տը Կալվանեա երէկ Բ. Դուռն երթալով, ներկայացաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին, և ըստ սովորութեան, Սայիտ փաշայի յանձնեց իւր յանձնաբարագրոց պատճէններն :

Իրիկուան կողմ, աւստրիական և ռուսական դեսպանք եւս Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարին հետ :

Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին շինութեան համար, Երկրագործական Սենեակն ի մէջ այլոց որոշած է, շինութեան արտօնութիւնն ստանալէն անմիջապէս յետոյ, Կ. Պոլսոյ մէջ կազմել միայն Ցանձնաժողով մը զանազան հասարակութեանց երեւելիներէն բաղկացեալ, որ պիտի հսկէ ընկերութեան գործառնութեանց վրայ :

Օսմ. կայս. Պանքան այժմէն արամադիր կ'երեւի այդ ընկերութեան ընթացիկ հաշիւն ստանձնել, 1/2 առ % վարձքով մը :

Եթէ վեց միլիոն արժեթուղթք՝ որք նախ և առաջ շրջաբերութեան պիտի հանուին, դնող գտնեն և սպառին որոշեալ ժամանակէն առաջ, ընկերութիւնն ուրիշ վեց միլիոն արժեթուղթ եւս շրջաբերութեան պիտի հանէ, և շինութեանց պիտի ձեռնարկէ զանազան կողմերէ :

Այս մասին բաւական մանրամասն ծանօթութիւններ տուած ենք արդէն նախորդ թիւերով, թարգմանելով Երկրագործական Սենեկի նախագահ Վսեմ. Նէճիպ փաշայի կողմէ Բ. Դրան մատուցեալ երկու տեղեկագրերը :

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ կայս. պալատան բժիշկ անուանել Տօքթ. Զօղրաֆոս, նկատելով յիշեալ բժշկին հանգուցեալ հօր կողմէ Աբտ-իւլ-Մէճիտ կայսեր մատուցուած ծառայութիւններն :

Պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ :

Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Հանօթօ եւս տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ :

Վիէննայէն Պուքրէշի լրագրաց ուղղեալ Հավասի հեռագիր մը զրոյց մը կը յիշէ թէ Լոնտոնի աւստրիական դեսպան Քէյրօլի կոմսը մտադիր է քաղաքական կեանքէ քաշուիլ : Այդ պարագային մէջ, Կ. Պոլսոյ դեսպան Պարոն Քալիչէ պիտի յաջորդէ նմա ի Լոնտոն, Պուքրէշի դեսպան Պարոն Մէյր մայրաքաղաքս պիտի գայ և Պելկրատի դեսպան Բէվէնհիւլլէր կոմսը Պուքրէշ պիտի զրկուի :

Այս զրոյցներ վերապահութեամբ կը յիշուին և ստուգութեան կարօտ են:

Բերայի թարգմ [illegible] մէջ բաւական խօսակցութեանց և մեկնութեանց առիթ տուած է սա պարագայ, թէ պուլկարական պատուիրակ Պ. Զանոֆ չէ հրաւիրուեր անցեալ հինգշաբթի գիշեր ռուսական դեսպանատան մէջ տրուած պարահանդէսին :

Սակայն կ'երեւի թէ Պ. Զանոֆի չհրաւիրուիլն ո՛չ թէ Պ. Նէլիտոֆի կողմէ կանխամտածութեան մ'արդիւնք է, այլ պարզապէս հրաւիրագիրը գրող պաշտօնէին մոռացումէն յառաջ եկած, ըստ որում Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակալութեան պաշտօնատարք ամենքն ալ հրաւէր ընդունած էին :

Պուլկարիոյ օսմ. Վագըֆներու խնդիրը կարգադրելու պաշտօնով կազմեալ յանձնաժողովն վերջերս դադրեցուցած լինելով իւր աշխատութիւնները, Ֆախրէտտին պէյ՝ որ Էվգաֆի նախարարութեան կողմէ Պուլկարիա զրկուած էր իբր պատուիրակ, յետս կոչուած է և ի մօտոյ մայրաքաղաքս կուգայ իւր հետ բերելով այդ խնդրոյն վերաբերեալ պաշտօնական գրութիւններն :

Պուքրէշի լրագիրք կը պատմեն թէ Ռումանիոյ Քարլ թագաւորը սերպօ-պուլկարական հաշտութեան կնքումն իմանալուն պէս, յանձնարարեր է արտաքին գործոց նախարարին՝ օսմանեան, սերպ և պուլկար պատուիրակաց յայտնել այն ջերմ գոհունակութիւնը զոր զգացած է բանակցութեանց յաջող ելքը տեսնելով: Նախարարն Պ. Ֆէրէքիտ գրաւորապէս կատարեր է իւր վեհապետին յանձնարարութիւնն, յաւելլով միանգամայն ռումանական կառավարութեան անկեղծ շնորհաւորութիւններն վասն յաջող ելից բանակցութեանց :

Ցաջորդ օրը, պատուիրակք խմբովին իրենց լուսանկարն հանել տուեր են Բուքրէշ արքունեաց լուսանկարիչ Պ. Մանտլի գործարանին մէջ :

[illegible] լրագիրն հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ընէ կնքեալ դաշնագրոյն առթիւ.

Վերջին դժուարութիւնք կը կայանային գլխաւորաբար [illegible] բառին վրայ զոր Բ. Դուռը կը փափագէր դնել դաշնագրոյն մէջ :

Կ'երեւի թէ, հակառակ Թուրքիոյ պնդման, որուն ոյժ կուտային միւս բոլոր մեծ Տէրութիւնք, Սերպիա ոյժգնապէս ընդդիմացաւ այդ խաղաղասիրական բացատրութեան : Ըստ մեզ, [illegible] պարզագոյն խորհրդածութեան լուրջ առարկայ մը կրնայ լինել պետական անձանց համար որք պարտին ապագային խորհիլ : դաշնագրոյն լակոնական ձեւն և [illegible] բառին մերժումը կրնան ապագայ դժուարութեանց դուռ բանալ: Եւ արդարեւ, եթէ հաշտութիւնը կնքուեցաւ, ո՛չ մէկ պայման դրուած է ինչպէս և չէ կարգադրուած Սերպիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ առկախ մնացած խնդրոց ո՛չ մին :

Հետեւաբար երկար բանակցութեանց պէտք կայ, երկու երկիրներուն համար գոհացուցիչ լուծման մը յանգելու համար : Բայց չենք ուզեր յոյժ յոռետես երեւիլ և անկեղծապէս կը մաղթենք որ այսպիսի համաձայնութիւն մը գոյանայ մեր դրացեաց՝ Սերպերուն և Պուլկարաց միջեւ :

[illegible] կը ծանուցանէ թէ Ղազի Մուխթար փաշա եգիպտական կառավարութենէն կատարեալ տեղեկագրեր պահանջած է տեղական ոստիկանութեան վիճակին վրայ, և միանգամայն խնդրած է Բ. Դրնէն հրահանգ տալ Լոնտոնի օսմ. դեսպանին պնդել Անգլիոյ Դահլիճին քով որպէս զի կարելի եղածին չափ շուտ հրահանգներ զրկուին առ Սըր Տրըմընտ Ուոլֆ :

Մօնիթէօրի Փիլիպէի թղթակիցը կը գրէ մարտ 4 (Ն. Տ.) թուով:

Հակառակ նախորդ նամակով հաղորդած լրոյս, Սոֆիայի պատերազմական ատենին կողմէ ի մահ դատապարտեալ չորս պուլկար մարդասպաններէն մէկը միայն հրացանի բռնուեցաւ նախընթաց օր ի Սթանիմաքա: Իսկ միւս երեքը ներման արժանացան:

Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը հրահանգ զրկած է Պուքրէշի օսմ. դեսպանին՝ պէտք եղած ստիպողական ձեռնարկներն ընել Ռումանիոյ Արտաքին գործոց նախարարութեան քով որպէս զի բարւոք լուծում մը տրուի րումանական սակագնոց խնդրոյն:

Այն պարագային յորում Պուքրէշի կառավարութիւնը պնդէ իւր այժմեան դիրքը պահել այդ խնդրոյն մէջ, Բ. Դուռը պիտի պարտաւորի փոխադարձ միջոցներ ձեռք առնուլ :

Սըլիստրէն կը գրեն մեզ թէ բարձրագոյն հրամանաւ, երկու իսլամ և երկու քրիստոնեայ անդամներէ Ուսումնական Ժողով մը կազմուեր է, Նախագահութեամբ տեղւոյն դատաւոր Իպրահիմ Էտհէմ էֆէնտիի :

Այս տարի գարնանամտին ձմեռ մը անցուցեր են Սըլիստրցիք, առանց ձեան երես տեսնելու. սակայն կ'երեւի թէ ժողովուրդը մեծապէս պիտի տուժէ այս հանգոյցը, վասն զի Սըլիստրէ ջրոյ նուազութեամբ նշանաւոր լինելով, ամառուան ջուրն և հետեւաբար բարեբերութիւնք կախում ունին ձմրան ձեան քանակութենէն:

Ինչպէս արդէն որոշուած էր, Ելմտական Նախարարութիւնն, իւր պաշտօնեայներէ, վարձակալներէ ([illegible]) և այլ անձերէ ունեցած պահանջքն երբեմն պարտուց յարդարման արժէթուղթերով պիտի փոխարինէր, ուստի և այդ պահանջից համար պարտառեարց դրամի առնուած ([illegible]) կալուածներն և ինչքերն ի վաճառ հանուելով փոխարէն վերոյգրեալ արժէթուղթերն պիտի ընդունուին : Հետեւաբար նոյն Նախարարութեան հասոյթից գանձման ([illegible]) Տեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ գրաւեալ ինչքերը և կալուածները գնել փափաքողք կրնան յիշեալ Տեսչութեան դիմել:

Կայս. Սուլթանիէ վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Տանքուր կիրակի գիշեր իւր ննջասենեակը կը մտնէ և ճրագը մարելով կը պառկի, բայց պատէն կախուած հագուստը ճրագէն կը բռնկի. արձակած մուխէն Պ. Տանքուր խեղդամահ կը լինի:

Հանգուցեալը 65 տարեկան էր : Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ և մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆէրիգիւղի գերեզմանատան մէջ: Վարժարանին դեր-տնօրէն Պ. Տ'Օլիս դամբանական մը խօսեցաւ և գովասանեց հանգուցելոյն արժանիքը և գիտութիւնը:

Երէկ ժամը 7ին միջոցներն Ուսկիւտար Պաղլար-Պաշը Նուհ-Գույուսը թաղը պասմաճի Պաղտիկ աղայի փայտաշէն տունէն հրդեհ ծագելով՝ չորս տուներ հրոյ ճարակ եղան :

Շաբաթ իրիկուն Անդրիանուպոլսոյ մէջ Րէժիի դէտքերուն և ծխախոտի մաքսանենգերու միջեւ ծանր կռիւ մը տեղի ունեցեր է : Դէտերէն երկուքը վիրաւորուեր են ատրճանակով. կռուոյն պատճառը ոչ թէ ծխախոտ փախցնելու խնդիր է, այլ դէտերու և մաքսանենգներու միջեւ եղած թշնամութիւն մը: Դէտերը ձերբակալուեր են :

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱԶԴ

Կ. Պոլսոյ Թրամուէյից Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ որոշմամբ, բաժնետիրաց սովորական ընդհանուր ժողովն 1886 մարտ 19/31ին չորեքշաբթի օր միջօրէի ժամ 2ին պիտի գումարի Թրամուէյից ընկերութեան կեդրոնատեղին: Ղալաթիա, Բէրչէմլէ բազար, Սամաթճըլար խանի

Այս ընդհանուր ժողովոյ ներկայ գտնուելու ուզող բաժնետերք պարտին գումարումէն տասն օր առաջ իրենց արժեթուղթերն յանձնել Ընկերութեան Սնտուկին, իսկ օտար երկիր բնակող բաժնետերք առ Պ. Պ. Ժ. Գամոնտօ և Ընկերութիւն, Փարիզ, Լաֆայէթ փողոց, թիւ 31 (37րդ յօդուած հիմնական կանոնագրին:)

Օրակարգն, որ վրայ ընդհանուր ժողովն կոչուած է վիճարանել, հետեւեալ կերպիւ որոշուած է.

Ա.— Բաժնետիրաց հաւանութեան ենթարկել մինչեւ 1885 դեկտեմբեր 31 փակուած հաշիւներն, հաշուեկշիռներն և ցուցակներն:

Բ.— Նոյնպէս բաժնետիրաց հաւանութեան ենթարկել Դրամագլխոյն նուազումն որ յառաջ եկած է բաժնեթղթոց գնմամբ:

Գ.— Նոյնպէս բաժնետիրաց հաւանութեան ենթարկել Վարչական խորհրդոյ սա առաջարկն թէ հարկ է շահուց հաշիւն «Նուիթեղինաց յանձնման Դրամագլխոյ» գլխոյն անցնել:

Դ.— Նոր անդամներ ընտրել Վարչական խորհրդոյ երկու անդամոց տեղ, որք պաշտօնէ կ'ելնեն կազմական կանոնագրի 18րդ և 21րդ յօդուածոց համաձայն:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս
1886 փետրուար 27

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՆԱՒԱՅԻՆ ՑՈՅՑ

Լոնտոն, 9 մարտ

Սթանտըրտ կը հաստատէ թէ նաւային ցոյցին գործադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ ի մօտոյ, եթէ Յունաստան չընէ աշխարհազօրական աւելի խոհեմ ընթացք մը:

ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ Ի ԲԻՐՄԱՆԻԱ

Կալկաթայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Մանտալէէն առնուած լրոց նայելով, Նէմէթիի անգլիական պահապան զօրքն, 300 հոգիէ բաղկացեալ, պաշարուեր է 9000 Բիրմաններէ : Բրէնտըրկասթ զօրավարն յառաջ կը խաղայ յօգնութիւն, այլ կը գուշակուի թէ սոսկալի դիմադրութեան մը պիտի հանդիպի :

Պէրլին, 9 մարտ

Պիզմարք իշխանին առողջական վիճակը վերստին խանգարուած է. յօդացաւը սաստկացած է :

[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ պանքայի)	110 7/8
3 » » » (վճառկնի)	110 5/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 77 1/2
3 » » » (վճառկնի)	22 82 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Ներքին Գ. Կ.		17 39
Գօրսային գոցուելէն վերջը	»	17 39
Բերայի մէջ	»	— —
Այսօր առտու բացուեցաւ	»	17 39
Բարձրագոյն գին	»	17 39
Նուազագոյն »	»	17 39
Կէս օրին	»	17 39
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Ներք Գ. Կ.	28 40
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » Ն. Կ. » »	17 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C. » Գ. Կ. Օ. »	17 39

Ունիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	77 30
Այս առտու բացուեցաւ Գ.Կ	77 30
Կէս օրին	77 27 1/2

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. Կ. Անգլ. Լր.	3 22
Քրէտի ժէնէրալ	» » Օսմ. »	6 15
Պանք տը Գօնս	» » » »	4 10
Սօս. Շանժ է վալէօր	» » » »	2 20
Թրամուէյ	» » » »	295
Բուժելիի երկաթուղի	Ֆր.	41
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	58

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ իմփէրիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 15
Ռուսկի թղթադրամ	»	8 93
» արծաթ	»	89
Ֆիօրին	»	8 30
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 37
Վէյնոց	»	102 20
Հինգնոց	»	102 10
Մէթալիք	»	98 20
— «	[illegible]	
— «	[illegible]	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 9 Մարտ, ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. քօնսօլիտէ	101 1/8
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 1/4
» » » գոցուեցաւ	16 3/16
» » » Ա.	28 1/4
» » » Բ.	17 1/2
» » » Գ.	16 1/8
Օթօման 1871	73 1/4
Փոխառութիւն 1877	86 3/4
Պանք Օթօման	11 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	100
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	70
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	95
Տայրա Սանիէ	70
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	95
Հունգարական պարտաթուղթ 4%	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 32

Վիէննա, 9 Մարտ, ժամ 4 երկվ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126
Օսմանեան երկաթուղի	20

Բարիզ, 9 Մարտ, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	109 82 1/2
» » 3 %	82 22 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 45
» » » գոցուեցաւ	16 35
» » Սէրի Բ.	17 65
» » Գ.	16 30
Օսմանեան երկաթուղի	40 50
» Բէժիրի բաժնեթուղթք	409 37 1/2
Պանք Օթօման	540
Գրէտի Լիօնէ	531 25
» Ֆօնսիէ	1352 50
Բաժնետոմս Լիօնի	1250
Սուէզի ջրանցք	2145
Ռուսական 5% 1877ի	101 3/8
Իտալական Ռանթ	98 45
Եգիպտական միացեալ	353 75
Սպանիական (արտաքին)	58 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	386 25
5% Հելլենական	290
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 18

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՐԱՊԻԶՈՆ, 18 փետրվար

Մեծաւ բերկրութեամբ կարդացի Արեւելքի թիւ 630 թերթին մէջ թէ մայրաքաղաքիդ Ռոպէրթեան վարժարանի ազնիւ ուսանողաց միութիւնը միանգամ ընդ միշտ մի կարեւոր գումար յանձնելով Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Պատ. Տնօրէն ժողովոյ տրամադրութեան տակ՝ նոյն Ընկերութեանց Կինճի (Դ. Հայք, Պալունիք) Աուշէն գիւղի մէջ վերջերս բացած նախակրթարանը իւր հովանաւորութեան ներքեւ առնուլ բարեհաճած է,

Որովհետեւ կինճեցիք զուրկ են մայրենի լեզուէ, մեծաւ մասամբ Ազգ. եկեղեցիէ և ազգին հետ ամեն յարաբերութիւններէ, իրենց դրիւք մեկուսացեալ մնացած լինելով Պալունեաց լերանց անմատչելի կիրճերուն մէջ, միջոց չունին իրենց զգացմունքը յայտնելու, և որովհետեւ անձամբ տեղեակ եմ և գիտակ նոցա երախտագիտական զգացմանց առ ազգային բարերարս, կը համարձակիմ տեսչութիւնս, փոխանորդաբար կինճեցւոց, խորին շնորհակալեաց թարգման հանդիսանալ առ ազնիւ ուսանողս Ռոպէրթեան վարժարանի և առ Բրոֆէսօր Պատ. Յակոբոս Ճէճիզեան, որ սոյն գովելի և օրինակելի նպատակի իրագործման համար հարկաւոր մղումը տուած էր մարդասիրաբար։

Տիգրանակերտի, Բաղիշոյ և Մշոյ սահմանաց մէջ գտնուող ընդարձակ և բազմահայ գաւառներ կորուսած լինելով իրենց մայրենի լեզուն և զուրկ գտնուելով կրօնաւորէ, եկեղեցիէ և ամեն մխիթարութիւններէ՝ բաղդատմամբ աւելի բարեկեցիկ և իրենց ազգայնութեան տարերքը ունեցող հեռաւոր ազգակցաց, օգնութեան և աջակցութեան մեծ պէտքն ունին բարոյապէս վերականգնելոյ համար։

Ուստի ներկայս բարեպատեհ առիթ համարելով՝ ջերմ հրաւէր կը կարդամ միւս ազնիւ ազգայնոց որ կամ անհատապէս և կամ հաւաքաբար հաճին բանակցելով Միաց. Ընկերութեանց Պատ. Տնօրէն ժողովոյ հետ, որպէս զի կարելի լինի սոցա մէջ դէթ նախնական մի ուսում տարածել ինչպէս և ազգայնութեան զգացմունքը, որպէս կը լինի սա յաջողութեամբ երեք չորս տարիներէ ի վեր Սղերդի, Սասնոյ, Ռնտուանի, Տըմորեաց և Ղարզանի (Արղն) գաւառներուն։

Հայոց Միացեալ Ընկերութիւնք մի քանի տարիներէ ի վեր սկսած լինելով իրենց հասցուցած ներքին ուժերու գործակցութիւնը եւս վայելել, միջոցներ ունին ազգասիրաց փափաքանաց գոհացում տալոյ և առաւել մի ընդարձակ շրջանակի մէջ այս տեսակ յանձնարարութիւններ կատարելոյ։

Ընդհ. Տեսուչ Հայոց Միաց. Ընկ.
Հայաստանի վարժարանաց
Մ. Յ. ՍԱՐԸԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԿԱՐԻՆ

Փետրվար 14.— Բարեկենդանի օրեր են, ձմերան օրեր են, դադարման օրեր են, և ոչ մի շրջանի մէջ գրելու արժանի դէպքեր չեն լինիր, որ թղթակցին ալ հաճոյ և հետաքրքրիչ նիւթեր մատակարարուին։

—Քաղաքական լուրեր կը վերաբերին զինուորական նպաստից։ Կուսակալութեանս մէջ ցարդ հաւաքեալ գումարը 1500 ոսկւոյ կը հասնի, յորոց իբր 500 ոսկի ազգայնոց նուէրներ են. այլ և ոչ մի տեղ հանգանակութեանց ցուցակները փակուած չեն, և դժուարին է գուշակել թէ ուր պիտի կարենայ հասնիլ ամբողջական գումարը։

Առաջնորդարանի կողմանէ յատուկ գիրեր յղուեցան զանազան վիճակաց փոխ-առաջնորդաց և փոխանորդաց, որպէս զի տեղական կառավարութեանց գործակցին հանգանակութիւնները արդիւնաւոր ընելու։

— Ս. Կարապետի միաբաններէն Արժ. Մեսրոպ վ. Թովմասեան, որ ցարդ Դերջանու փոխ-առաջնորդութեան պաշտօն կը վարէր, նոյն պաշտօնով փոխադրուեցաւ ի Խնուս ուր կը յուսացուի որ աւելի արդիւնաւոր կերպով պաշտօնավարէ։ Իսկ Դերջանու վիճակը առժամեայ կերպով տեղացի քահանաներէն միոյն յանձնուեցաւ։

—Սպերու փոխ-առաջնորդ Արժ. Ներսէս վ. Տ. Սարգսեան զրպարտութեան ենթարկուած էր, իբր թէ ծեծի տակ մարդ մը մեռուցած լինի։ Ամբաստանողն հայ մ'էր, սակայն շնորհիւ միջամտութեան Գեր. Առաջնորդին Կարնոյ և ազդու հրամանաց կուսակալին, խնդիրը պարզուեցաւ և զրպարտութեան անհիմն լինելն հաստատուեցաւ։

— Օդերը կը շարունակեն մեղմօրէն, եթէ այսպէս յառաջէ, ցանքերը ի վաղոյ պիտի սկսին։

—Տղայոց հիւանդութիւնք նուազած է, թէպէտ և սաստիկ եղած ատեն ալ աւելի տաճկաբնակ թաղերու մէջ տիրած էր։ Ազգային առաջնորդարանի կողմանէ յատուկ քննութիւն կատարուեցաւ ազգային վարժարանաց մէջ, և հազիւ հազարին տասնըհինգ կամ քսան հիւանդներ տեսնուեցան. իսկ Սանասարեան վարժարան առաւել զգուշաւորութեան համար ամսական միօրեայ արձակուրդները խափանեց, և շնորհիւ այդ զգուշաւորութեան բնաւ հիւանդ չունեցաւ։

—Ռուսական ընդհանուր հիւպատոսն արձակուրդով մեկնեցաւ ի Ռուսիա, և քանի մի ամսէ պիտի պիտի վերադառնայ։ Իսկ անգլիական հիւպատոսն տարի մի եւս բացակայութեան արտօնութիւն ստացած լինել կը զրուցուի։

ԹԵՐԹՕՆ

ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Պ. Պետրոս Սիմէօնեանց, խմբագիր Մեղու Հայաստանի, յաճախ Քօղքցի ստորագրութեամբ բանասիրական յօդուածներ կը հրատարակէ իբր թերթօն, որք մեծ ընդունելութիւն կը գտնեն ընթերցողաց կողմէ իրենց նուրբ դարձուածներով և կծու դիտողութեամբք։ Ճաշակ մը տալու համար այսօր կ'արտատպենք անոնցմէ մին։

Իմ անցեալ ֆէլետոնումս ես ասացի, որ մեր գործիչների համար մեծ մասամբ յամառութիւնը համարվում է հաստատամտութիւն և կամակորութիւնը կամքի հաստատութիւն։ Բայց որպէսզի պատկերը չլինի թերակատար, այլ կատարեալ պէտք է աւելացնել վերոյիշեալ յատկութեանց վերայ և մեծամտութիւնն ու անձնապաստանութիւն, որ երբեք չէ սիրում ընդդիմախօսութիւն կամ դիմադրութիւնն։ Ամեն քայլում մեր մէջ կը տեսնես այս յատկութիւն, որ չէ համարվում յիմարութիւն, այլ կատարեալ իմաստութիւն, մանաւանդ որ դոցա հիմն է կարծեաց ու խղճի ազատութիւն և ամեն բանի մէջ կարծիք ազատամտութիւն։ Ո՛վ կարծիք, կարծիք, որ առաջացնում են մեզ այնքան չարիք։ Նայիր ընթերցող չուրջդ, տես՝ կա՞յ արդեօք մի Հայ մարդ, որ չյայտնէ իւր կարծիքը, և չասէ իւր ասելիքը։ Օտարների մէջ կարծիքը հետեւանք է գիտութեան, հետազօտութեան, գործի հմտութեան, փորձառութեան և հիմնված է փաստերի վերայ. իսկ մեր մէջ նա արտայայտիչ է տգիտութեան, մեծամտութեան, և անձնապաստանութեան։ Ո՛ր երեխայն ու տգէտը մեր մէջ կարծիք չէ յայտնում և ամեն բանի վերայ դատողութիւն չէ անում։ Ամեն լրագիր կարդացող քաղաքագէտ է, նա և քաղաքական աշխարհում մասնագէտ է։ Կողքից որ ականջ ես դնում այդպիսեաց դատողութեան, ակամայ ենթարկվում ես զարմացման։

Նոքա այնպէս հեշտ վճռում են ծանր քաղաքական խնդիրներն, ինչպէս իրանց կօշկների հաշիւներն և ի՛նչպէս այդպիսիք չարհամարհեն Եւրոպայի մեծ քաղաքագէտներին, որոնք չեն կարողանում վճիռ տալ այն հարցերին, որոնց վճիռն այնպէս հեշտ յաջողում է մեր մանրավաճառներին։ Մերայնոց ոչ մի հանգամանք ոչ մի պատմական փաստ և աւանդութիւն չէ կապում, նոքա այնպէս ազատ են իրանց դատողութեան մէջ, ինչպէս ազատ է վայրենի մարդը թափառելիս անապատներումն—ուր նա կարող է և գազաններ որսալ և սոցա գազանութեան զոհ երթալ։ Ըստ քաղաքականութեան մերայինք եթէ Ֆրանսիայում լինէին, անշուշտ արմատականներին ընտրութեան ժամանակ յաղթութիւն տուած կը լինէին։ Հիմնաւոր կատարեալ դարաւոր ստրկութիւն և անպայման անհիմն ազատամտութիւն. ի զուր չէ ասած, որ Հայը սիրում է ծայրահեղութիւն։

Տեսնում ես մէկին, աշխատաւոր գիտութեան մշակ, իւր գործին հմուտ, գիտակ, բայց ըստ մեր ազատամտութեան նա է իմաստակ, ինչո՞ւ, որովհետեւ չէ անձնապաստան այլ համեստ է և խոհական։ Նա ուսումնասիրել է մանկավարժութիւն և սովորել է այդ իբրեւ գիտութիւն. բայց գիտնականի յատկութիւնն է չափաւորութիւն և ինքնաճանաչութիւն։ Նա երբ խօսում է ու գրում, միշտ յարգանօք գիտութեան հերոսների և հայրերի է կարծիք յայտնում և նոցա առաջ ինքը խոնարհվում և եթէ իւր փորձերից կամ մտածողութիւններից մի նոր հետեւանքի է հասնում, զգուշութեամբ և համեստութեամբ աշխատում է իւր լումայն այդ գիտութեան գանձանակը գցել, որ մի գուցէ իւր որոշմունքը լինի յանդգնութիւն և իրան բերէ անպատուութիւն։ Բայց ե՛կ տե՛ս, միւս կողմից մեր Նորաւարտին՝ այդ ժամանակիս ծնունդ զաւակին և ազգային ազատամտութեան տեսակ ճարին, ինչպէս նա առանց փորձառութեան ու գիտութեան մի անգամից ազատ դատողութեամբ վճիռ է տալիս մանկավարժական հարցերին, զօռ տալով իւր եսին ու կարծիքներին։ Վայը եկել տարել է այդպիսիների ձեռքից համեստ ու հմուտ ուսումնականին։ Ինչո՞ւ պէտք է նայենք օտարների խոհեմ օրինակին, երբ իրանք ունինք ազատ ու առողջ դատողութիւն։ Որպիսի՛ երջանկութիւն է այսպիսի միամտութիւնը, որից զուրկ է եւրոպական թշուառ մարդկութիւնը և որ վայելում է հայութիւնը, տուժելով հանդերձ իւր ազգութիւնը։

Ի՞նչպէս այս խորհրդածութիւնը չանես, երբ տեսնում ես Եւրոպայում եկեղեցական, որին կապում կաշկանդում են եկեղեցու դաւանութիւն, հայրապետաց ժողովների կարգադրութիւն, եկեղեցական վարչութեան մէջ կարգ ու կանոնադրութիւն. խեղճը չունի բնաւ ազատութիւն և դատապարտված է կրել միշտ ստրկութիւն, ամեն կարգ ու կանոնի ցոյց տալ հնազանդութիւն, իւր կարծիքը ասելու չունի ազատութիւն։ Իրաւ է դա եկեղեցուն տալիս է հաստատութիւն և նորա վարչութեան կշիռ ու նշանակութիւն, բայց չէ՞ որ զրկվում է դրանով ամեն անհատականութիւն, որ չէ վայելում կարծեաց ազատութիւն։ Անհատն է ամենի հիմն, նա պիտի զօրանայ և ապրի, հասարակը թող կորչի, այս է որոշումն մեր կեանքի։

Խեղճ է օտար եկեղեցւոյ պաշտօնեայ, երջանիկ է հայ տիրացու կամ քահանայ, որ ոչ եկեղեցւոյ դաւանութիւն գիտէ, ոչ հայրապետաց ժողովի կարգ ու կանոնադրութիւն, վայելում է ազատութիւն, քանի որ իրեն ղեկավար ունի իւր դատողութիւն, առողջ թէ տկար, այդ մէկ է նորա համար, հաստ ու բարակ մէկ գին ունի, վայ բարակ մանողին։ Որպիսի տարբերութիւն, ընթերցող, քաթօլիկ վարդապետի իւր եկեղեցուն ցոյց տուած ջերմ հնազանդութեան և հայ եկեղեցականի ազատամտութեան մէջ։ Ի զուր չէ պարծենում Հռոմայ եկեղեցւոյ քննութիւնն և գովաբանվում հայ եկեղեցւոյ ժողովրդականութիւնն, որ ըստ մեկնաբանութեան է եկեղեցականների մի մասի անզուսպ կենցաղավարութիւն։

Այս է մեր ազատամտութիւնն, որի հետեւանքն է Բաբելոնեան խառնակութիւնն։ Այսպէս մենք անհատներս ամեն հարցերում ազատամիտ ենք, բազմակարծիք ու բազմամիտ, միայն մեր հասարակական գործերն են ապարդիւն, անմիտ։

Երբ ամեն հայ վայելում է ազատութիւն, մի՞թէ խմբագիրներին կարելի՞ է զրկանալ այդ շնորհքն ու արտօնութիւն։ Նոքա էլ, մանաւանդ տարուան վերջին, համարձակութիւն են տալիս իրենց գրչին։ Ռեկլամ ռեկլամի հետեւում է, առաջնորդողը ֆէլետոնի հետ չարվում է։ Մէկը զարմանում է ազգի բարոյական անկման վերայ և ցաւում է. իր տասը տարուան ընթացքում խնամքով յղացած և ծնած ու զարգացրած մանկան ճանաչում չէ, նրան ուրանում է և հրաժարուելու պատրաստվում է, ուզում է որ փուշը թող տար և տատասկը խաղող, չէ՞ որ ծնունդը ծնողի կը բերէ նմանութիւն և նորա կունենայ յատկութիւն։ Միւսը գրել է ու գրել է շատ բան միայն ինքը հասկացել է, և այժմ ցաւում է որ իրան չեն հասկացել, իւր աշխատանքն ազգի բարոյական չինութեան համար գնահատած չեն։

Ծիծաղելի և զարմանալի են մանաւանդ մանկական թերթերի, ամսագրերի ու տետրերների խմբագիրների պահանջներն ու ռեկլամներն, որոնք նոր սերունդը, դեռ իրենց մօր արգանդում զարգացրել ու ծերացրել են, չսովորած իմաստնացրել են ու հասակաւոր մարդիկ դարձրել։ Այս տեսակ խմբագիրները գրեթէ բոլոր Ռուսաստանում կարծես մէկ են, մէկը միւսի տակի մասխարան է։ Իրենք որ մանուկ են, հասկացողութեամբ, զարգացմամբ և գիտութեամբ, կարծում են, թէ իրենց տղաց խելքի արգասիքով էլ հէնց մանուկները պիտի սնանին ու զարգանան։ Այսպէս ամենքին ազատութիւն է գործելու ու խորհելու, միայն հասարակաց գործերը դատապարտված են այդ ազատութեան շնորհիւ յետ մնալու, չյառաջադիմելու։

Որովհետեւ հայի համար չկայ հեղինակութիւն ու նա միշտ ունի ազատութիւն ամեն հարցի մասին յայտնելու իւր կարծիք, ուստի ես էլ իբրեւ հայ, ինձ իրաւունք եմ համարում յայտնելու իմ կարծիք մի խնդրի մասին, որ հայ լրագրութեան մէջ քննվում էր ու զանազան դատողութեանց տալիս առիթ։ Այդ դատողութիւնները Վանքի մայր եկեղեցւոյ չինութեան մասին յայտնվեցան տեղական հայ մամուլում, «Մեղու», «Նոր-Դար» և «Արձագանք» յայտնեցին իրանց կարծիքները որը բարոյական կէտից, որը ձեւական և տնտեսական կողմից։ Ոչ ոք թէեւ հակառակ չէր չինութեան, բայց դժուարութիւնը վերաբերվում էր ժողովրդի ներկայ նիւթական խղճութեան։ Եւ հէնց այդ նիւթականի մասին էլ պիտի յայտնեմ իմ կարծիքս ու անեմ առաջարկութիւնս։

Եւ ահա այս տարբեր կարծիքները հաշտեցնելու և առանց ժողովրդի ծանրաբեռնութեան գործը գլուխ բերելու համար եմ անում առաջարկութիւն, որ անշուշտ կըստանայ ամենքի հաւանութիւն։ Ասում են Թիֆլիզում մօտ քսան հազար հայ կայ, եթէ աւելի դուրս չգայ։ Ի՞նչ կը լինի, որ դոքա ամենքն էլ, եթէ ոչ երկու գոնէ շաբաթը մի օր ծոմ պահեն, և իրանց օրվան ուտելիքի փողը Վանքի չինութեան գանձանակը գցեն։ Կարծեմ սրանից վնաս չի հասնիլ, գուցէ առողջապահական ժողովն այդ և օգտակար էլ համարէ և ամենքի առողջութեան համար անհրաժեշտ գտնէ։ Դա ինքն ըստ ինքեան նոր գիւտ չէ, և Հրէից մէջ վաղուց գործադրվում է, բայց նոքա առողջ ժողովուրդ են։ Այս հարկը արդար էլ կը լինի, ամեն մարդ իւր կարողութեան չափ կը վճարի։ Աղքատն իւր ցամաք հացի գինը կը վճարէ իսկ հարուստը թանկագին գինու ու լոքոյի փողը գանձանակ կը գցէ։

Բայց գիտես, ընթերցող, թէ այս կարգը որպիսի անհատ աղբիւր կը լինի, և որպիսի գումար դրանից կը կազմվի։ Նա ժողովրդի յաջող կամ անյաջող վիճակին չի նայի, միշտ առատութեամբ կը հոսի։ Եւ այն ժամանակ ոչ միայն Վանքի հոյակապ մայր եկեղեցին կը կանգնի, այլ և եկեղեցականաց վիճակն էլ կ'ապահովանայ, ամեն հասարակական հաստատութիւն էլ կը հարստանայ կը ճոխանայ — ահա քեզ Նոր Ամերիկայ։

Ահա առարկայ քննութեան, հետազօտութեան և կարգադրութեան Վանքի չինութեան մասնաժողովի համար։

Առաջարկութեանս վերայ ծիծաղելու իրաւունք չունիս, ընթերցող, քանի որ իբրեւ հայ ազատ եմ կարծիքս ասելու, որ հիմնված է փորձերի և կենսագէտ ու կարող անձանց վկայութեան վերայ։

—Բայց գիտես, եթէ իմ առաջարկութիւնս իրագործվի, ներկայ 1886 թուականը հայ կեանքի համար նոր շրջանագլուխ կը լինի։ Այնքան մեծ հասարակական գումար կը կազմվի, որ ոչ միայն կարելի կը լինէր Արծրունու 300,000 արժող քարվանսարայը 600,000ով գնել յօգուտ Ս. Էջմիածնի ճեմարանի ու ի յաւերժական յիշատակ ի Տէր հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարքի և ոչ յօգուտ տիրոջ քսակի, այլ և Թիֆլիզի բոլոր ծախվող կալուածքներն էլ։ Բայց Աստուծով և մեր խիստ չափաւոր կեանքով շուտով կարծեմ և բոլոր Թիֆլիզն [illegible]։ Ահա քեզ անհուն աղբիւրների ազգային կալուածք, որ շաբաթական մի օրուան ծոմով ձեռք է բերվում։ Իսկ ծոմն ու պասը մեր հայրապետաց օրէնքն է։ Եթէ մի օրվան ծոմը միայն ուտելում այդքան օգուտ է տալիս, ինչպէս շահեր պիտի ունենանք, եթէ նոյն ծոմը պահենք և՛ խարդախութեան, և՛ կեղծաւորութեան, և՛ շռայլութեան, և՛ նախանձութեան և՛ պճնասիրութեան, և ծուլութեան և ամեն գործում անտարբերութեան ու մեծամտութեան—անձնապաստանութեան վերաբերութեամբ։ Իսկ հայրապետաց նշանակած ծոմն ոչ միայն կերակրի այլ և դոցա համար էլ է։

ՔՕՂՔՑԻ
(Մեղու Հայաստանի)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Գերեզմանի մէջ ծնունդ մը. —Վարշաւիոյ Մէսսէնճէր լրագիրն հետեւեալ ահռելի դէպքը կը պատմէ.

Քանի մը շաբաթ առաջ Վարշաւիոյ մօտ մեռաւ քսանեօթամեայ դեղջկուհի մը որ եօթն ամսուան յղի էր։ Մահն յանկարծական եղաւ, առանց ոևէ հիւանդութեան նախանշանի։ Ըստ որում վախճանելոյն ամուսինն անհամաձայնութեամբ կ'ապրէր իւր կնոջ հետ, իսկոյն կասկածներ եղան թէ ոճիր մը գործուած է։

Այս զրոյցն հասաւ տեղական իշխանութեանց ականջին որք անմիջապէս գերեզմանէն հանել տուին դիակն։ Որքա՜ն զարհուրելի եղաւ դատական պաշտօնէից և ներկայից ողջոյն ապշութիւնն երբ դագաղը բանալով դիակին ոտից տակ գտան նորածին մեռեալ երախայ մը, որ աշխարհ եկած էր գերեզմանին մէջ և ապրած էր քանի մը ժամ։ Այսպէս, իւր մօրը գերեզմանը միանգամայն իւր օրրոցն և շիրիմն եղած էր։

Գալով մօրն, հաստատուեցաւ թէ կենդանւոյն թաղուած էր, ուշակորոյս լինելով, և թէ արթնցած ժամանակ ծնունդ տուած էր իւր մանկան ահռելի չարչարանօք։ Այս չարչարանք յայտնի կը տեսնուէին հէգ կնոջ շրթանց վրայ չորցած արիւնէն, ակռաներուն մէջ ճզմուած լեզուէն և ձեռաց մատներէն որք ջղաձգաբար կծկուելով իրարու խառնուած էին։

Առաջին համբոյրը. — Ֆիկարօ հետեւեալը կը թարգմանէ մանկամարդ Գերմանուհւոյ մը օրագրութենէն, առաջին համբոյրի մը առթիւ զգացած տպաւորութեանը վրայ.

«Մայիս 20ին, Ռ... համբուրեց զիս առաջին անգամ լինելով։ Յանկարծ զանձս զգացի փոխադրեալ ընդարձակ նաւոյ մը մէջ ուր բիւրաւոր վարդեր կը լողային մեղրի, շամբանի և Գոլոնիի ջրի մէջ։ Զգացի երակացս վրայէն անցնիլն անտեսանելի փոքրիկ էակաց որք ադամանդեայ ոտներ ունէին։ Երակացս արեան մէջ կը նաւարկէին մանրադիտական կոնտոլներ, իրենց մէջ ունենալով փոքրիկ հրեշտակներ։ Կարծես թէ բոլոր մարմնոյս մէջէն կ'անցնէր մոգական ծիածան մը։»

Ահաւասիկ մանկամարդ կին մը որուն համար չենք կրնար ըսել թէ զուրկ է երեւակայութենէ։

Նոր զրահաւոր մը. —Հունգարիոյ Կերլոյ հայաքաղաքէն հետեւեալը կը գրեն մեզ.

Ֆերտինանտ Մաքս, ամենէն նոր զրահապատ նաւուն շինութիւնն այս օրերս լմնցաւ Տրիեստի մօտ եղող Ս. Ռոգոս նաւագործարանին մէջ։ Այս անունով հիմակ երկու նաւ ունի Աւստրիոյ կայսերական նաւային զօրութիւն։ Առաջինը 20 տարի յառաջ Լիսսայի նաւամարտին մէջ ընկղմեց Ռե տ'Իտալիա անուն իտալական ծովակալութեան նաւը։ Այս երկրորդ Մաքսը, Մարգինի ըսուած երկաթէ զրահապատ աշտարակաւոր նաւ մ'է և 85 մեթր երկայնութիւն ունի ու ի վիճակի է 25 մեթրի չափ ջրի մէջ ընկղմելու։ Նաւուն երկաթի զրահը 10 մատ թանձրութիւն ունի։ Աշտարակն որ նոյնպէս զրահապատ է, յիսուն հազար գիլօ ծանրութեամբ, երկու հատ Գրուբի թնդանօթ ունի, որ հազար ֆունտ պողպատէ ռումբեր կը նետէ թշնամւոյն նաւուն վրայ։ Նաւը 6500 ձիու զօրութեամբ մեքենայ մը կը շարժէ, որոյ զօրութիւնը մինչեւ հիմակ չտեսնուած արագութիւն մը կուտայ նաւուն։

[illegible] Պետերբուրգ. —Ռուսական մայրաքաղաքէն հետեւեալը կը հաղորդեն մեզ.

Յունվարի 12ին տեղի ունեցաւ «կանանց բարձրագոյն ուսումնարանի (Կուրսերի) օգտին միջոց հայթայթող ընկերութեան» ընդհանուր ժողովը։ 1884-85 ուսումնական տարւոյ ընթացքում ուսանողուհիների բոլորի թիւը եղել է 853, որոնցից ազատ լսողներ 58 հոգի։ Այս բարձրագոյն կուրսեր անուանուած կանանց ուսումնարանը երկու բաժիններից է բաղկացած՝ բնագիտական-մաթեմատիկական, ուր եղել է 562 ուսանողուհի, եւ գրականական՝ 291 ուսանողուհի։ Կրօնի կողմից այս 853 ուսանողուհիները հետեւեալ թիւն են ներկայացնում.

Ռուս 630, հրէական կրօնին պատկանող 159, կաթոլիկ 30, լուտերական 11, հայլուսաւորչական 11, ռէֆօրմատոր 3, միակրօն 1։

Ընտանեկան դիրքով 814 օրիորդ, պսակուած 36, և 1 որբեւայրի։

Բնական գինին ճանչնալու միջոց. —Միշտ կարելի չէ ճաշակելով հասկնալ թէ գինի մը զտ՞ուտ է թէ ջրախառն։

Ահաւասիկ երկու դիւրին միջոցներ ճանչնալու համար թէ գինւոյն մէջ ջուր կայ։

Իրարու քով միեւնոյն մեծութեամբ գաւաթներ կը դնենք. կոր խողովակի մը ձեւով աբեթի կտոր մը ճիշդ երկու գաւաթներուն մէջ ընկղմելու կերպով մը կը զետեղուի գաւաթներէն միոյն մէջ և փորձելու համար հեղուկը կը հոսեցնեն։ Եթէ գինին մէջ ջուր կայ, սա աբեթը պիտի ծծէ և անկէ մասամբ պարապ գաւաթին մէջ պիտի թափի։

Երկրորդ կերպը գինիի պզտիկ քանակութիւն մը տաքցնել է մինչեւ հեղուկին եռալու աստիճանը։ Այն ատեն բուրդի ճերմակ դերձան մը կը սուզեն որ առաջուընէ թրջուած է։ Երբոր զայն քաշէք, եթէ դերձանը գունաւորուած է, նշան է թէ անոր մէջ խառնուրդ մը կայ։ Եթէ գինիին գոյնը բնական գոյն մ'է, դերձանը չի գունաւորուիր։

ՋՈՒՐԱՃԱԼԻՔ. —Ահաւասիկ պարսկական պատմութիւն մը զոր հաւաքած է Թուր տը Մոնտ.

Կին մը իւր ճանբուն վրայ կը պատահի սիրահարի մը որ իւր ետեւէն ինկած է։

—Կը պաշտեմ զքեզ, կ'ըսէ։ Կատարելութեան մարմնացումն էք, շուշանով և վարդով համակ կազմուած է ձեր մարմինն։

—Իմ քոյրս աւելի գեղանի է, կ'ըսէ կինն իւր օձիքն ազատելու համար։ Ետեւէս կու գայ։ Ընդ առաջ գնա նմա։

Մարդը կը հնազանդի և ընդհուպ կը հանդիպի ահռելի խափշիկ կնոջ մը։ Առաջին կնոջ քով կը վերադառնայ կատաղութեամբ.

—Զիս խաբեցիր, կ'ըսէ։

—Ընդհակառակն դուն զիս խաբեցիր, կը պատասխանէ գեղուհին։ Եթէ իրօք կը սիրէիր զիս, ինչո՞ւ ինձմէ հեռացար աւելի գեղեցիկը գտնելու յուսով։

ԱԶԴ

Յառաջիկայ ուրբաթ երեկոյ 28 փետր. ժամը 1 1/2 ին, ի նպաստ Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերութեան, պիտի ճառախօսէ Մեծ. Տքթ. Գ. Էֆէնտի Տօսպազեան, իւր դպրոցի մէջ, Ինճիր-Տիպի. Նիւթն է ընդհանուր մարդակազմութիւն։

2—3

ԼԱ ՄԱՆՀԱՅՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ընդհ. Գործակալութիւն Պոլսոյ
Տ. Լըզէ եւ Վիքթոր որդի

Կ'ապահովագրեն ամեն կռուներ և ծրարներ որք կը պարունակեն դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, դրամատոմսք, գոհարք ևն, յանձնուած ամեն ազգի թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։ Վերոյիշեալ [illegible] 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրեն շոգենաւով, կառախմբով, եւ մեծ ու փոքր երթեւեկութիւն ընող առաքատանց միջոցաւ փոխադրեալ ապրանքներ։

Գիներն և պայմաններն յոյժ չափաւոր։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Պ. Պ. Տ. ԼԸԶԷ ԵՒ ՎԻՔԹՈՐ ՈՐԴԻ

Պոլսոյ ընդհանուր գործակատարք «Մանհայմ» Ապահովագրական ընկերութեան։

ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳԼԻԱՐԷՆ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Անգլիարէն լեզուի ուսուցման սոյն նոր դասագիրքն իւր դիւրուսոյց մեթոտով մեծամեծ առաւելութիւններ կ'ընծայէ հայ ուսանողին, որ այսու իւր ձեռաց մէջ պիտի ունենայ անգլիարէն ընթերցանութեան մէկ դիւրին և հիմնական բանալին, փոխան այն դժուարութեանց որոց կը բաղխէր դուռ անգլիարէն ընթերցարանաց մէջ։ Իրարու ետեւէ շարակարգեալ հոծ կանոններ՝ հանդերձ հրահանգներով կը հարթեն անգլիարէն ընթերցութեան ամեն խոչընդոտները սոյն դասագրքին մէջ, որ կրնայ նաեւ օգտակարապէս ծառայել անոնց ևս որք առանձինն կ'ուսանին անգլիարէն։

Գործը խիստ մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայեալ է Գասպարեան տպարանէն, և երեք ղրուշի կը վաճառի ամեն հայ գրավաճառաց քով։

ՄԱՏՈՒՑՈՒՄ ԵՒ ԽՆԴՐԱՆՔ

ՏՈՂԸ ՄԷԿ ՂՐՈՒՇ

ՈՒՍՈՒՑՉՈՒՀԻ մը, ազգաւ գերման, կը փափաքի ստանձնել մանկանց դաստիարակութիւնն ընտանեաց մը մէջ։ Փափաքողք դիմեն նամակաւ առ Լ. Գ. Ք.

ՕՏԱՐԱԿԱՆ մը կը փափաքի սենեակ մը վարձել և հաստատուիլ ընտանեաց մը մէջ որ գիտնայ Թուրքերէն լեզուները։ Գրել յանուն «Պրանտոփ»ի։

ԱՄԱՌԱՆՈՑ. Ամրան եղանակին համար վարձու կը տրուի տուն մը ի Վոսփոր։ Այցելելու և պայմանաց տեղեկանալու համար նամակաւ դիմել առ Տիկին Վ. Տ. Գ.

ՄԻՋՆՈՐԴ մը կ'ուզուի, որ լաւ ճանչնայ հրապարակն, միջնորդչէքով ապրանք ծախելու համար։ Դիմել առ Ռ. Զ. Պ.

Այս ընծայմանց և մատուցմանց պատասխանք պէտք է նամակաւ գրուին, նշանակեալ սկզբնատառերով կամ անունով։

Նամակք և ծանուցմունք կ'ընդունուին [illegible] Էֆէնտի, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան թիւ 16։

Էվգաֆը Հիւմայուն Նեզարեթի Ճելիլէսինտէն.

Էվգաֆը մազպութէյէն Տէրսաատէթտէ պուլունան մէնզիլ վէ ագարաթըն վէ թաղրալերէ տէ անձագ չիֆթլիքլէրին իւչ եւիզ վէ իւչ եւիզ պիր վէ իքի սէնէլէրի իճարէլէրի նագտէն խըֆա օլունմագ շարթիլէ իւչ հուլուլի թէգարրիւպ իտէն իւչ եւիզ իքի սէնէսի մարթընտան իթիպարէն չուպաթըն նիհայէթինէ գատար պիր սէնէ միւտտէթտէն ալթը այ խիթամընա տէքին օ միւծիլէ էվգաֆը մազպութէնին տօգսան տօգուզ սէնէսի դայէթինէ գատար օլան իճարէլէրի Խազինէի Էվգաֆըն [illegible] օլան սուրէթէ վէ սէրիք վէ գէոսօնլէրի իլէ ֆօտէշիլմէսի վէ իկրա ալթը այ զարֆընտա իճարէտէն [illegible] իթմէյէն գալըր իսէ տիւկէր ալթը այ խիթամընա տէքին տօգսան տօգուզ սէնէսինէ գատար օլան իճարէլէրի [illegible] սուրէթ վէ սէրիկ իլէ [illegible] նագտէն խըֆա օլունմագը, [illegible]

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Այտըն վիլայէթի [illegible] գազասընտա վագը օլուպ 4200 լիրա պէտէլը [illegible] պուլունան [illegible] թաշըրը [illegible] միւտէթ [illegible] սէնէ միւտէթլէ [illegible] Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ [illegible] օլունուր։

25 շուպաթ 301

ՖԷՆԻՔՍ PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ ԿԱՆՑՆԻՆ 900,000 Անգլ. Ոսկի, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ. ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՎՆԱՍ ՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ցՅ1 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 Անգլ. Ոսկի

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

Ֆէնիքս իւր աէրանց մէջ ունի Անգլիոյ ամէնէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Պոլիս և յարուարձանս, կատարեալ ձեռամբ ստորագրելոյս որք լիակատար գործելութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու վնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա Գործակատարք ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս շնորհիւ ՀԷՅՈՒԱՐՏ ի կատարելագործեալ Կրընատներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելու եղանակն. Շիշը կրակին վրայ նետեցէք ինչպէս որ կոտրի. դուրս ելնող կազն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են շնորհիւ այս կրընատներուն։

Յոյժ շահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 8 և Զադմադճըլար Եօգուշու, Թիւ 35

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտույի հիւմայունը լիզումու միւպայեասը մէվգըյի միւնագասայա կօնուլան տէօրթ միլյոն գըյէյի ճէտիտ տագիգին իթասընա թալիպ օլանլարըն չէրայիթինի անլամագ իւզրէ լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 չուպաթ 1886

2—3

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌՆ

Կը վաճառէ ամէն տեսակ ընտիր թէյեր։ Ամէն յաճախորդք որ դիմեն Թահմիզ փողոց Թիւ 70 (Մըսըր Չարշըի կից, աղբիւրին վերի կողմը) գոհ պիտի լինին իրենց առած թէյերուն թէ՛ տեսակէն և թէ՛ գնէն։

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՏԻՎԻԷ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Պէհէրա շոգենաւը, Նաւապետ Բոչէր, յառաջիկայ չորեքշաբթի, Մարտ 10 ։ պիտի մեկնի, ժամ 4 ի Տարտանէլ, Միտիլլի, Պիրէոն և Աղեքսանդրիա, ուր պիտի հաղորդակցի Սուրիոյ և Կարմիր Ծովու գծին հետ։

Խտիվիէ Ընկերութեան շոգենաւք Կ. Պոլսէն կը մեկնին ամէն Չորեքշաբթի երեկոյները, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէա հանդիպելով։

Աղեքսանդրիա կը հասնին Երկուշաբթի առաւօտները։ Ուղեւորութիւնը կը տեւէ չորս ու կէս օր։

Ուղեւորներու և ապրանաց համար դիմել Պոլիս, Կամուրջին քով, Վալիտէ-Սուլթան խան և կամ Ղալաթիոյ ճիւղը, Վօյվօտա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտին խան։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՔ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ

Առաջին կարգի սեղան։ Սենեկապան կին մը յատկացուած է տիկնանց սրահին։ Միանգամայն իւրաքանչիւր շոգենաւի մէջ Եւրոպացի բժիշկ մը կը գտնուի։ Առաջին աստիճանի տոմսակք մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են, դիւրութիւն ընծայելու համար անոնց որք իրենց ճանապարհորդութեան շրջանին մէջ շոգենաւէն հանդիպած ՚ի և է նաւահանգիստն ելնելով, օրերով ժամանակ անցունեն և յաջորդ շոգենաւով իրենց ճամբորդութիւնը շարունակել ուզեն։ Առնուազն երեք անդամէ բաղկացեալ ընտանեաց տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի։ Երթ ու դարձի տոմսակաց վրայ 0/0 10 զեղչ մը կը լինի, ի բաց առեալ ճաշը։ Ընտանեաց համար այս զեղչն 0/0 15 է։ Երթ ու դարձի տոմսակք մինչեւ վեց ամիս ընդունելի են, եթէ Ապրիլի սկիզբէն մինչեւ Յուլիսի բանիցքը գտնուին, իսկ տարւոյն միւս ամիսներուն մէջ մինչեւ երեք ամիս ընդունելի են.

Ծանօթ. — Խտիվիէ ընկերութեան կարմիր ծովու մէջ բանող շոգենաւներն ամէն ուրբաթ Սուէզէն ելնելով, շաբաթը մէկ անգամ Եամպու, Ճէտտէ և Սուաքին, և ամսական մին անգամ մը Միսավա, Հօտէյտա, և Ատէնի ծովածոցին մէջ, Պէրպէրա, Զեյլա, Պէնտէր և Ատէնի նաւահանգիստները կը հանդիպին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ կ՚ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմաններով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութեան։

ՇԻՆՏԼԷՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ

50

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղաները և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց. եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալլէբրանտիի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 169։

Ֆրանսայի և օտար երկիրներու ամեն հռչակաւոր և վարսայարդարաց քով։

La VELOUTINE

Poudre de Riz spéciale
PRÉPARÉE AU BISMUTH
Par CHles FAY, Parfumeur
PARIS – 9, Rue de la Paix, 9 – PARIS

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆԳ

Բարիզի Ընդհանուր Խնայողական Մնտուկին գործառնութիւնքն են, Գաղղիոյ կառավարութեան անմիջական «երաշխաւորութեան» ներքեւ գտնուող, և մեծամեծ պարգեւներով վիճակահանութեանց մասնակցող Ֆրանսական արժէթղթոց վաճառումն։

Ընկերութիւնը կազմուած լինելով 24 Յուլիս 1867 թուագրեալ օրէնսգրին տրամադրութեանց համաձայն, իւր գործողութիւնք Ֆրանսայի կառավարութեան քննութեանն «գօնթրօլ» ենթարկուած են։ Այս մեծ և անխախտելի ապահովութիւն մ՚է զոր ընկերութիւնն ընծայէ յաճախորդաց։

Ընկերութիւնը կը դիւրացնէ հասարակութեան «ամսական վճարմանց միջոցաւ» դիզել մի փոքր հարստութիւն և ունենալ միանգամայն մեծ պարգեւ մը շահելու յոյսն։

Առաջին ամսավճարն տրուելուն պէս, բաժանորդն կ՚ընդունի իւր գնած արժէթղթին թիւն, և կը վայելէ նորա իրաւունքներն, որպէս թէ բաժնէթղթին գինն ամբողջովին վճարած լինէր։ Հետեւաբար արժէթղթին շահելիք պարգեւներն և տոկոսի կտրոններն իրեն կը վերաբերին։

Ամսական վճարմունք են, ըստ արժէթղթին 5, 10 և 20 Ֆրանգ։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընդհանուր Ներկայացուցիչն Ընկերութեան վասն Թուրքիոյ, Ապտուլլահ Նասի էֆէնտի, 4 Պահճէ-գաբու, Կ. Պոլիս։

Ներկայացուցիչ ի Պրուսա, Յովհաննէս էֆէնտի Յ. Պօտուրեան.

Ներկայացուցիչ ի Զմիւռնիա Միսիւ Փ. Փէթրօգօգինօ։

ՔՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա Ալէքսիատի խան Թիւ 20։ 507

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՌՋ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕՂՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ ամէն տեսակ գիրքեր և տումարներ կը կազմուին չափաւոր գիներով։ Կազմատունը ունի եւրոպական ընտիր գործիներ նորագոյն կատարելութեամբ շինուած, և կարող է ամէն տեսակ գիրքեր պատրաստել յոյժ ընտիր և հաստատուն կազմով։

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ, Միջերկրական և Սեւ ծովի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Գըքս
Արմենիա	2,500	Ռոճըրս
Արգատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լագոնիա	2,500	Ռիկզ
Մասէտոնիա	3,500	Մորչ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Բալմ շոգենաւը, Նաւապետ Ուօթինկդըն, փետրուար 12ին Պաթումէն աստ դառնալով Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Արմենիա շոգենաւը, փետրուար 7ին Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ՚ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալք
513

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասնհինգ օրը անգամ մը կը բանին Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ատլաս	3,000	Մալթա	3,000
Ալեբբօ	3,000	Մորոքքօ	2,500
Պալպէք	2,500	Նանթ	2,500
Պրիթիշ Քուին	1,200	Բալմիրա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սըրիա	4,600
Տէմէրարա	2,500	Սարակօսա	3,000
Կալլիա	4,000	Պամփէրիա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500

Թէսսալիա շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնէս, Լիվըրբուլէն աստ հասաւ և ի մօտոյ վերըստին Լիվըրբուլ պիտի մեկնի։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթա
511

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլէ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆերոս	4000	Նեբթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սեռապիս	3250	Ատլանտիկ	4700
Թիպա	3250	Լոգիւս	800
Մոկատամ	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Սեւիլ	700
Սֆինքս	3000		

Սեռապիս շոգենաւը, Նաւապետ Ֆէնքինս, ամսոյս դէպի 27ին, Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Ստրիտ, Լիվըրբուլ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլէ և Արեւելեան միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերեան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզատեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերեան	5500
Արապեան	3700	Իլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իսթրեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լէսպեան	2200
Քաստիլեան	800	Լիպուրեան	2500
Սայբերեան	2000	Լիպոն	800
Տուրօյ	700	Օբօրթօ	700
Եճիպշըն	3700	Պերսեան	3800
Ֆարիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լէսպեան շոգենաւը, Նաւապետ Փօլ, յառաջիկայ շաբթուս մէջ դէպ ի Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի։

Ալճերեան շոգենաւը, Նաւապետ Լաուրանսոն, ամսոյս 10ին ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն աստ կ՚սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնտէն.
Ճիպրալթար, Գ. Գ. Քարվըր եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտադոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդոլ և ընկ.
512

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլի և Պոլսի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ՚Արփէ, որ մարտ 10ին Մարսիլիայէն և մարտ 17ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէքնէզ, որ պիտի մեկնի վաղը, չորեքշաբթի ժամ 4ին։

Ուղեւոր և ապրանք կ՚ընդունուին.

Նաւողչէք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՈՒԹԷ ԲԸԹՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէգանիօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբէօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Պէտօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բարանքէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրագօ	2,600	Բիոնտօ	4,400
Տրագօ	2,600	Բինաղա	3,200
Ֆալքօն	800	Բօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կիգանօ	2,200	Սաբսօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոտօ	2,200	Սորէնդօ	4,300
Համպօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիբէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ձիսօ	2,300	Քասինօ	3,600
Քէլօօ	2,000	Ետոսօ	1600
Քօֆնօ	2,200	Զէբիր	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	41.0

Մառէնկօ շոգենաւը, Նաւապետ Միչէլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասած պարպած և Օտէսա ուղեւորած է։

Բինտար շոգենաւը, Նաւապետ Նիւմէն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 1ին և 18ին աստ կ՚սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
514 խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

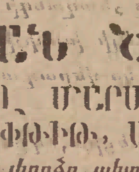

ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ ԾՈՂԿԱՓՈՇԻ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՂ, ՄԱՔՐՈՂ, ԳՈՅՆԸ ՄԻՇՏ
ԾՈՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Անգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Անհետ կ՚ընէ մորթի մէուքը, երեսի և ձեռքի ցանները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և քծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով անկարելի կ՚ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կրվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Գանդիւք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էտմոնտ Գարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալտըրըմ. և Իգնատր Լագանաէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբերի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Պոլիս	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	—	...	...	...
Գում—գաբու	6 28	7 ...	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 ...	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	...	...	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 4	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	8 ...	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 7	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...	...
Սամաթիա	...	...	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 48	7 23	8 ...	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ	...	7 33	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ	...	6 44	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 ...	6 55	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...	...	...
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 08	6 42	...	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 22	7 17	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 23	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 3	7 50	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ՚ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ բանող կառախմբոյ մէջ. Ուրբաթ և Կիրակի օրերն Թիւ 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Ֆլօրիա։